

UNIVERZITA KARLOVA
Právnická fakulta

Lucie Novotná

Ochrana osobních údajů v právu Evropské unie

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: doc. Dr. iur. Harald Christian Scheu, Mag. phil., Ph.D.

Katedra evropského práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 11. leden 2018

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text práce včetně poznámek pod čarou má 140 746 znaků včetně mezer.

V Praze dne _____

Lucie Novotná

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala doc. Dr. iur. H. Ch. Scheuovi, Mag. phil., Ph.D. za jeho trpělivost a odborné rady při psaní této práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a svým blízkým za jejich podporu nejen při psaní této práce, ale rovněž během celého studia.

OBSAH

ÚVOD

1.	PROBLEMATIKA OCHRANY OSOBNÍCH ÚDAJŮ	4
1.1.	OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ V PRIMÁRNÍM PRÁVU EVROPSKÉ UNIE.....	4
1.2.	OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ V SEKUNDÁRNÍM PRÁVU EVROPSKÉ UNIE.....	6
2.	TERMINOLOGIE.....	10
2.1.	OSOBNÍ ÚDAJE.....	10
2.2.	SUBJEKT ÚDAJŮ	13
2.3.	ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ	14
2.4.	SPRÁVCE.....	15
2.5.	ZPRACOVATEL.....	16
2.6.	ZÁSADY ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ	17
3.	PRÁVA SUBJEKTŮ ÚDAJŮ	19
3.1.	VÝKON PRÁV.....	20
3.2.	PRÁVO NA INFORMACE	24
3.3.	PRÁVO SUBJEKTU ÚDAJŮ NA PŘÍSTUP K OSOBNÍM ÚDAJŮM.....	35
3.4.	PRÁVO NA OPRAVU	41
3.5.	PRÁVO NA VÝMAZ.....	44
3.5.1.	PRÁVO NA VÝMAZ VE SMĚRNICI.....	44
3.5.2.	PRÁVO NA VÝMAZ DLE GDPR.....	46
3.6.	PRÁVO NA OMEZENÍ ZPRACOVÁNÍ	50
3.7.	OZNAMOVACÍ POVINNOST	54
3.8.	PRÁVO NA PŘENOSITELNOST ÚDAJŮ.....	55
3.9.	PRÁVO VZNĚST NÁMITKU.....	58
3.10.	PRÁVO NEBÝT PŘEDMĚTEM AUTOMATIZOVANÉHO INDIVIDUÁLNÍHO ROZHODOVÁNÍ, VČETNĚ PROFILOVÁNÍ.....	61
	ZÁVĚR	67
	SEZNAM ZKRATEK.....	I
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	II
	ABSTRAKT.....	X
	KLÍČOVÁ SLOVA	XI
	ABSTRACT	XII
	KEY WORDS	XIII

ÚVOD

Ochrana osobních údajů se s rostoucím technologickým pokrokem stává stále více aktuálním tématem. Ve své diplomové práci se zabývám problematikou ochrany osobních údajů, zejména chystanou náhradou stávající právní úpravy obsažené ve směrnici Evropského parlamentu a Rady z roku 1995, která je stále účinná k době sepisu této diplomové práce, s níže v této práci rozebíraným nařízením Evropského parlamentu a Rady, které bude od 25. května 2018 účinné ve všech členských státech Evropské unie.

Téma je mi blízké zejména díky tomu, že ve svém současném zaměstnání přicházím denně s problematikou zpracování osobních údajů do styku a příchodu nové právní úpravy se již dlouhou dobu věnuji. O toto téma jsem se ale zajímala již dříve z pozice spotřebitele, jehož osobní údaje jsou zpracovávány. S ohledem na rychle se blížící účinnost nové právní úpravy se jedná o téma, které je diskutováno nejen v odborných kruzích, ale rovněž laickou veřejností. Díky nadprůměrnému zájmu médií, kde je nová právní úprava často prezentována dokonce jako revoluce, či zatím největší reforma v oblasti ochrany osobních údajů, je v souvislosti s těmito očekávanými změnami spojena řada mýtů a nepřesných informací. Tematický celek ochrany osobních údajů je však vzhledem k předpokládanému rozsahu diplomové práce velmi obsáhlý, proto jsem se rozhodla zaměřit se v této práci zejména na práva, která právní úprava ochrany osobních údajů v Evropské unii přiznává fyzickým osobám, jejichž osobní údaje jsou zpracovávány.

Svou práci dělím na tři tematické celky. V první kapitole si dávám za cíl uvést čtenáře do problematiky osobních údajů a stručně představit vývoj práva na ochranu osobních údajů v primárních a sekundárních předpisech Evropské unie, včetně nastínění lidskoprávních souvislostí.

Druhý tematický celek této práce se věnuje základní terminologii, která je zákonodárci ve vztahu k právní úpravě ochrany osobních údajů využívána, a je s ní dále pracováno napříč celou prací. S ohledem na obsáhlost terminologie se pokusím vyzdvihnout pouze pojmy, které jsou dle mého názoru klíčové pro porozumění práci.

Ve třetí kapitole se zabývám samotnými právy fyzických osob, jejichž osobní údaje jsou zpracovávány, a postupy díky kterým se subjekt údajů může svých práv domáhat. V této kapitole je systematicky dodržena struktura, na základě které je předmětné právo nejprve stručně představeno, práce dále poskytuje přehled zakotvení daného práva ve stávající právní úpravě, tj. ve Směrnici, včetně nastínění některých vybraných problémů či otázek, které s postupem času vyvstaly v aplikační praxi. Následuje přehled zakotvení daného práva v nové úpravě, tj. v GDPR, a srovnání, zda nová úprava reflektovala nastíněné problémy a otázky a jak se k nim postavila.

Cílem této diplomové práce je, na základě srovnání stávající právní úpravy v oblasti ochrany osobních údajů, tj. Směrnice, a úpravy, která svou účinností v květnu nahradí Směrnici a pro kterou byl zvolen nástroj nařízení, určit, jaký je přínos GDPR v oblasti práv subjektů údajů a jak se GDPR vyrovnalo s problémy vytýkanými Směrnici v dané oblasti.

Při vypracování práce hodlám použít zejména metodu analytickou, a to při práci s předmětnými právními předpisy, dále v dílčích částech kapitol i metodu komparativní, kdy porovnáním právní úpravy ochrany osobních údajů ve Směrnici a v GDPR bude identifikováno, zda jsou zde nějaké rozdíly, případně jaké. Identifikované rozdíly dále porovnam s nastíněnými problémy a pokusím se určit, zda se nová právní úprava v GDPR vypořádala s problematickými částmi stávající úpravy předmětných práv, zejména s jejich efektivním výkonem a posílením postavení subjektu údajů, včetně sjednocení právní úpravy.

K vypracování diplomové práce hodlám využít kromě příslušných právních předpisů rovněž knižní zdroje, odborné a internetové články, dále judikaturu Soudního dvora Evropské unie a stanoviska WP 29, případně Komise.

1. PROBLEMATIKA OCHRANY OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Problematika ochrany osobních údajů je aktuálním fenoménem moderní doby, kdy s pokrokem technologií, díky kterým je shromažďování a předávání osobních údajů stále snadnější. Vystává tedy potřeba prohloubit a modernizovat pravidla ochrany osobních údajů tak, aby odpovídala pokrokům dnešní doby a jejich dodržování poskytl fyzickým osobám, jejichž osobní údaje jsou zpracovávány, dostatečnou úroveň ochrany jejich osobních údajů. Problematika ochrany osobních údajů úzce souvisí s právem na ochranu osobních údajů, které je primárním právem Evropské unie považováno za jedno ze základních lidských práv.

1.1. OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ V PRIMÁRNÍM PRÁVU EVROPSKÉ UNIE

Ochrana osobních údajů je v rámci práva Evropské unie upravena primárním i sekundárním právem. Cílem této kapitoly je nastínit předmětnou právní úpravu a začlenit problematiku ochrany osobních údajů do práva Evropské unie. Kapitola bude pojednávat o primárním právu Evropské unie, a to konkrétně o Smlouvě o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) a Listině základních práv Evropské unie (dále jen „LZPEU“). Ochrana osobních údajů v právu Evropské unie obsahuje zejména dva aspekty, ke kterým směřují primární i sekundární předpisy. Prvním aspektem je samotná ochrana subjektu údajů, druhým je však stanovení pravidel pro volný pohyb osobních údajů v rámci území Evropské unie. Takový volný pohyb osobních údajů by měl být zaručen popřením možnosti členských států zabránit nebo blokovat pohyb osobních údajů za předpokladu, že je zajištěna jejich dostatečná ochrana.¹

¹ SYLLOVÁ, PÍTROVÁ, PALDUSOVÁ A KOL. *Lisabonská smlouva. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 237. ISBN 978-80-7400-339-4.

Jak již bylo zmíněno, jedním z primárních pramenů v Evropské unii, který upravuje problematiku osobních údajů, je čl. 16 SFEU ve znění Lisabonské smlouvy, jež právo na ochranu osobních údajů přiznává každému.² Subjektem, jemuž je přiznáváno právo na ochranu osobních údajů, je každá fyzická osoba bez rozdílu státní příslušnosti, postavení či dokonce věku. Právo však není přiznáváno právnickým osobám.³ Čl. 16 SFEU současně zavazuje příslušné orgány Evropské unie, aby přijaly pravidla o ochraně při zpracování osobních údajů a stanovená ochrana byla upravena rovněž sekundárním právem. SFEU se blíže problematice ochrany osobních údajů nevěnuje, proto ani nestanoví žádné základní zásady, které jsou na zpracování osobních údajů aplikovatelné.

Přijetím Lisabonské smlouvy, která LZPEU postavila na úroveň primárního práva, se rovněž právo na ochranu osobních údajů stalo základním právem Evropské unie,⁴ neboť představuje jedno ze základních práv stanovených v čl. 8 LZPEU, která je v LZPEU začleněna do hlavy I., a jež obsahuje ustanovení týkající se lidské důstojnosti. Zmíněný čl. 8 přiznává právo na ochranu osobních údajů každému bez rozdílu pohlaví, věku či postavení, stejně jako čl. 16 SFEU. Na rozdíl úpravy v SFEU dále LZPEU výslovně stanoví některé zásady zpracování osobních údajů, tj. zpracování osobních údajů korektně, k přesně stanoveným účelům, a aby zpracování probíhalo na základě právního titulu. Dále čl. 8 LZPEU upravuje základní práva fyzických osob, jejichž osobní údaje jsou zpracovávány, jedná se zejména o právo na přístup a právo na opravu osobních údajů.⁵ K začlenění práva na ochranu osobních údajů mezi základní práva vyjmenovaná v LZPEU se pozitivně vyjádřila i WP 29, která dané začlenění doporučila s cílem, aby se ochrana osobních údajů

² Smlouva o fungování Evropské unie, čl. 16. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2016, č. 202, řada C.

³ SYLLOVÁ a další. *Lisabonská smlouva. Komentář* (op. cit.), s. 237.

⁴ FUSTER, Gloria Gonzalez; GELLERT, Raphael. The Fundamental Right of Data Protection in the European Union: In Search of an Uncharted Right. In: *International Review of Law, Computers & Technology* vol. 26, no. 1 (March 2012). s. 73-82.

⁵ Listina základních práv Evropské unie, čl. 8. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2016, č. 202, řada C.

stala právním požadavkem napříč území Evropské unie, a aby byla znázorněna její rostoucí důležitost.⁶

1.2. OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ V SEKUNDÁRNÍM PRÁVU EVROPSKÉ UNIE

Následující kapitola se bude věnovat sekundárnímu právu Evropské unie, konkrétně právní úpravě ochrany osobních údajů, která je v současné době účinná, a tou je Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (dále jen „**Směrnice**“)⁷, která byla a prozatím stále ještě je „středobodem“ evropské regulace v oblasti ochrany osobních údajů. Směrnice poskytuje rámcovou úpravu, která byla implementována do právních řádů jednotlivých členských států Evropské unie. Mělo se jednat o návodné pokyny pro určité oblasti zpracování osobních údajů, jednalo se zejména o oblast zákonnosti zpracování, informování subjektů údajů a dalších práv subjektů údajů, jako je např. právo na přístup, zabezpečení zpracování nebo předávání osobních údajů do třetích zemí.⁸

Znění Směrnice vychází z Úmluvy Rady Evropy o ochraně osob s ohledem na automatizované zpracování osobních údajů ze dne 28. ledna 1981, která byla ratifikována členskými státy.⁹ Evropská komise předložila návrh Směrnice dne 13. září 1990 s hlavním cílem zajistit vysokou úroveň ochrany osobních údajů v členských státech a odstranit překážky týkající se výměny dat, jež jsou nezbytné

⁶ Recommendation 4/99 on the inclusion of fundamental right to data protection in the European catalogue of fundamental rights. In: *Opinions and recommendations*. 1999. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/1999/wp26_en.pdf.

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 1995, č. 281, řada L. („**Směrnice**“).

⁸ Glossary. In: *European Data Protection Supervisor* [online]. [cit. 2017-11-27]. Dostupné z: https://edps.europa.eu/node/3099#data_subject.

⁹ SYLLOVÁ a další. *Lisabonská smlouva. Komentář* (op. cit), s. 238.

pro fungování vnitřního trhu, neboť některé členské státy mohly předávání osobních údajů bránit a argumentovat nedostatečnou ochranou v jiných zemích. Jedním z důvodů pro předložení návrhu Směrnice byla rozdílnost právních řádů členských států a nedostatek srovnatelné úrovně ochrany.¹⁰ Směrnice zakotvuje dva ze základních prvků evropské integrace, a to ochranu základních práv a svobod jednotlivců, konkrétně základního práva na ochranu údajů, a zároveň je nástrojem k dosažení jednotného vnitřního trhu, který je umožněn rovněž volným pohybem osobních údajů.¹¹ Směrnice měla být implementována do právních řádů členských států do roku 1998, tj. do tří let od jejího přijetí¹², nicméně jak je zřejmé ze zprávy Komise, mnoho států implementaci neprovedlo včas a pouze v letech 2000 – 2001 oznámilo implementaci opatření Komisi. Irsko dokonce ani do roku 2003 neoznámilo přijetí implementačních opatření. Většina členských států se však ještě v roce 2003 shodla na tom, že novelizace Směrnice není v dané době žádoucí.¹³

S rychlým technologickým vývojem, globalizací a snadnějšími způsoby získávání osobních údajů vyvstala otázka, zda Směrnice poskytuje dostatečnou ochranu a je schopna se vypořádat s technologickým pokrokem a dalšími aspekty. Komise ve svém stanovisku identifikovala některé problematické části Směrnice, které se jeví jako nedostatečné. V této práci jsou vybrány zvláště aspekty, které jsou relevantní pro zaměření diplomové práce a týkají se zejména práv subjektů údajů. Jedním z klíčových aspektů, které identifikovala Komise jako nedostatečné, je informování subjektů údajů o zpracování osobních údajů. Komise již ve svém

¹⁰ Návrh směrnice týkající se ochrany fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:51990DC0314&from=EN>

¹¹ COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS. A comprehensive approach on personal data protection in the European Union. COM(2010) 609 final. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/news/consulting_public/0006/com_2010_609_en.pdf.

¹² Směrnice, čl. 32 odst. 1.

¹³ Report from the Commission - First Report on the implementation of the Data Protection Directive (95/46/EC). COM/2003/0265 final. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52003DC0265>.

stanovisku z roku 2010 vytýkala Směrnici nedostatečnou transparentnost zpracování osobních údajů a požadovala její zvýšení, zároveň došlo k definování základních prvků transparentnosti týkajících se poskytování informací, jež jsou snadno dostupné, jednoduché k porozumění a napsané jasnými a srozumitelnými jazykovými prostředky.

Další výtka se týkala kontroly subjektu údajů nad svými osobními údaji, která přímo souvisí s jeho právy. Evropská komise vytýkala nejednotný výkon daných práv, kdy v některých členských státech může být výkon práv pro subjekty údajů snadnější než v jiných. Ve vztahu k právům subjektů údajů Komise navrhla konkrétní kroky, které by měly být podniknuty, jako je např. zlepšení podmínek pro skutečný výkon již existujících práv. Ke zlepšení výkonu práv subjektů údajů by mohlo sloužit stanovení termínu, do kdy je nezbytné odpovědět na žádosti subjektů údajů, dále umožnit výkon práv pomocí elektronických prostředků a zaručit, že právo na přístup nebude zpoplatněno. Komise dále navrhuje vyjasnění práva na výmaz a navrhuje umožnit subjektům údajů přenos osobních údajů pomocí výslovně stanoveného práva na přenositelnost osobních údajů.¹⁴

Komise zveřejnila svou strategii o změně pravidel ochrany osobních údajů již v roce 2010, stejně jako stanovisko týkající se zhodnocení právní úpravy ve Směrnici ve vztahu k technologickému pokroku, kterému se práce věnovala v předchozím odstavci. Jako hlavní důvody, nebo spíše cíle, uváděla Komise posílení práv jednotlivých osob, podpoření myšlenky jednotného trhu nebo zvýšení úrovně ochrany osobních údajů přenášovaných mimo území Evropské unie.¹⁵ Po konzultaci s veřejností bylo rozhodnuto, že stávající pravidla nastavená Směrnicí z roku 1995 nevyhovují technologickým nástrahám dnešní doby, jako je vysokorychlostní

¹⁴ A comprehensive approach on personal data protection (op. cit.).

¹⁵ European Commission sets out strategy to strengthen EU data protection rules. In: *European Commission* [online]. Brusel, 2010 [cit. 2017-11-25]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-1462_en.htm?locale=en.

internet nebo mobilní zařízení s připojením k internetu, které umožňují a usnadňují přenos osobních údajů. Nejvýraznějším cílem chystané úpravy však bylo zvýšení úrovně ochrany osobních údajů a posílení postavení subjektu údajů pomocí poskytnutí větší kontroly nad svými osobními údaji. V tuto dobu se stále ještě hovořilo o přípravě nové směrnice, nikoliv nařízení.¹⁶

Rovněž další část kapitoly se zabývá sekundárním právem Evropské unie, které upravuje ochranu osobních údajů. Jedná se o právní úpravu, která bude účinná od 25. května 2018. Komise předložila návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováváním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů dne 25. ledna 2012. Při předložení návrhu Komise opět zdůrazňovala náhlý technologický pokrok, včetně zvýšení sdílení osobních údajů a jejich shromažďování.¹⁷ Ve svém oficiálním prohlášení z roku 2012 již Komise počítala s úpravou práva být zapomenut a práva na přístup subjektu údajů k osobním údajům, včetně práva na přenositelnost osobních údajů.¹⁸ K návrhu se dále vyjádřily další výbory a po několik let byl návrh projednáván v Radě.¹⁹ Domnívám se, že zvolit nástroj nařízení, které je přímo použitelné v členských státech Evropské unie²⁰, je vhodnou reakcí na problém nejednotnosti úpravy napříč členskými státy.

¹⁶ Data protection reform – frequently asked questions. In: *European Commission* [online]. [cit. 2017-11-01]. Dostupné z: [http://europa.eu/rapid/press-release MEMO-10-542_en.htm?locale=fr](http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-10-542_en.htm?locale=fr).

¹⁷ Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the protection of individuals with regards to the processing of personal data and on the free movement of such data (General Data Protection) Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/document/review2012/com_2012_11_en.pdf.

¹⁸ Commission proposes a comprehensive reform of data protection rules to increase users' control of their data and to cut costs for businesses. In: *European Commission* [online]. [cit. 2017-11-15]. Dostupné z: [http://europa.eu/rapid/press-release IP-12-46_en.htm?locale=en](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-46_en.htm?locale=en).

¹⁹ Legislativní proces k Návrhu nařízení EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováváním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (obecné nařízení o ochraně údajů) [online]. [cit. 2017-11-20]. Dostupné z <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/HIS/?uri=CELEX:52012PC0011&qid=1511885315796>.

²⁰ Nařízení, směrnice a další právní akty. In: *Evropská unie* [online]. [cit. 2017-11-18]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/eu-law/legal-acts_cs.

Po 4 letech, tedy 27. dubna 2016 bylo přijato nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)²¹ (dále jen „GDPR“), které bylo zveřejněno v Úředním věstníku Evropské unie dne 4. května 2016. GDPR vstoupilo v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie²², tj. 24. května 2016 a bude použitelné od 25. května 2018 v celém rozsahu ve všech členských státech Evropské unie.²³

2. TERMINOLOGIE

Cílem 2. kapitoly s názvem Terminologie, je představit základní pojmy, které jsou v diplomové práci použity, a zároveň jejich znalost považuji za stěžejní, aby bylo možné porozumět problematice v následujících částech práce. Jedná se o pojmy „osobní údaje“, „subjekt údajů“, „zpracování osobních údajů“, „správce“, „zpracovatel“ a „zásady zpracování osobních údajů“. Cílem však není poskytnout ucelený přehled terminologie, která se váže k problematice ochrany osobních údajů, nýbrž poskytnout přehled základních pojmů, s kterými je v následujících kapitolách pracováno.

2.1. OSOBNÍ ÚDAJE

Za osobní údaje se považují jakékoliv informace související s identifikovanou a identifikovatelnou fyzickou osobou, což znamená informace o osobě, jejíž identita je buď očividně zřejmá, nebo může být určena na základě získání dalších informací.²⁴ Uvedená definice tvoří základ pojmu osobní údaj a je podobná jak ve Směrnici, tak

²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2016, č. 119, řada L. („GDPR“).

²² GDPR, čl. 99 odst. 1.

²³ GDPR, čl. 99 odst. 2.

²⁴ European Union Agency for Fundamental Rights, Council of Europe, *Handbook on European data protection law*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2015. ISBN 978-92-871-9934-8. Dostupné z: http://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_data_protection_ENG.pdf.

v GDPR. K rozboru daného pojmu je možné aplikovat stanovisko WP 29 z roku 2007, které se konceptu „osobní údaje“ věnuje. Na definici je možné nahlížet tak, že její hlavní podstata se skládá ze čtyř částí. První částí rozumí pod pojmem osobní údaj „jakékoliv informace“, dle WP 29 je taková široká interpretace zřetelným záměrem zákonodárce stanovit široký koncept pojmu. Z pohledu povahy informací, je koncept osobních údajů postaven tak, že může zahrnovat nejen objektivní informace, ale rovněž informace subjektivní, jako je názor nebo stanovisko.²⁵ Široký výklad pojmu osobní údaj potvrzuje ve svém rozhodnutí i Soudní dvůr Evropské unie C-101/2001 ze dne 6. listopadu 2003 ve věci Lindqvist.²⁶

Další částí je pojem „související“, informace se považuje za související s fyzickou osobou, pokud je informace tzv. o ní, tj. o fyzické osobě. Podle WP 29 se informace považuje za související, pokud se týká identity, charakteristiky nebo chování jednotlivce nebo je taková informace způsobilá určit nebo ovlivnit způsob, jak je s daným jednotlivcem zacházeno, nebo jak je ohodnocen.²⁷ Na základě uvedeného se WP 29 domnívá, že data lze považovat za související s jednotlivcem, pokud obsahují prvek obsahu nebo prvek účelu nebo prvek výsledku. Prvek obsahu obsahuje informaci, která je „o“ dané osobě. Prvek účelu obsahuje informaci, jejímž účelem je ohodnotit nebo ovlivnit status nebo chování jednotlivce a prvek výsledku obsahuje informaci, která může mít vliv na určitá práva a zájmy jednotlivce. Pokud obsahuje informace jeden z uvedených prvků, je považována za informaci související s jednotlivcem.²⁸

²⁵ Opinion 4/2007 on the concept of personal data. In: *Opinions and recommendations*. 2007. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2007/wp136_en.pdf.

²⁶ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. listopadu 2003. Göta hovrätt proti Bodil Lindqvist. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: Göta hovrätt, Švédsko. Věc C-101/01.

²⁷ Working document on data protection issues related to RFID technology. In: *Opinions and recommendations*. 2005. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2005/wp105_en.pdf.

²⁸ Opinion 4/2007 on the concept of personal data (op. cit.).

Třetí částí definice pojmu osobní údaj je „identifikovaná nebo identifikovatelná (fyzická osoba)“. Obecně je za identifikovanou osobu považována osoba, která může být odlišena od ostatních v nějaké skupině, identifikovatelná je osoba, která zatím nebyla identifikována, nicméně je možné ji identifikovat. Identifikaci je možné provést právě prostřednictvím identifikátorů, což jsou části informace, na základě kterých je možné danou osobu identifikovat.²⁹ Čtvrtou částí definice pojmu osobní údaje je „fyzická osoba“. Právo na ochranu osobních údajů je všeobecným právem, které se neomezuje na národnosti nebo občany určité země či věk nebo status fyzické osoby. Takový koncept definice pojmu osobní údaj vychází z Všeobecné deklarace lidských práv, dle níž má každý právo na uznání své lidské osobnosti.³⁰ Z uvedeného vyplývá, že dle čtvrté části definice jsou osobními údaji údaje související s identifikovaným nebo identifikovatelným žijícím jednotlivcem.³¹

Jednou ze změn, které GDPR přináší v definici toho, co je považováno za osobní údaj, je širší vymezení údajů, které spadají pod osobní údaje, respektive identifikátorů, a proto se na ně vztahuje i regulace ochrany osobních údajů. Osobními údaji se rozumí takové informace o fyzické osobě, kterými je možné fyzickou osobu přímo nebo dokonce nepřímo identifikovat. Jedná se zejména o údaje s identifikátory.³² Vymezení identifikátorů je jednou ze změn, kterou GDPR přináší a řadí se mezi ně „*jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo jeden či více prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity*“ dotyčné fyzické osoby.³³ Širším vymezením identifikátorů se tak osobními údaji staly v některých případech, rovněž síťové identifikátory, jako jsou IP adresy nebo cookies, přičemž působnost GDPR se rozšířením vymezení osobních údajů ještě zvětšuje. Explicitní stanovení síťových

²⁹ Opinion 4/2007 on the concept of personal data. (op. cit).

³⁰ Všeobecná deklarace lidských práv. b.m.: Společnost pro lidská práva, 1968. Čl. 6.

³¹ Opinion 4/2007 on the concept of personal data (op. cit.).

³² GDPR, čl. 4 odst. 1.

³³ GDPR, čl. 4 odst. 1.

identifikátorů jako osobních údajů je vhodné i s ohledem na nedávné rozhodnutí Soudního dvora z roku 2016, kdy se i Soudní dvůr přiklonil k názoru, že v některých případech jsou IP adresy schopny identifikovat konkrétní fyzickou osobu, a měly by tím pádem být považovány za osobní údaje.³⁴

GDPR vyjmenovává rovněž kategorie osobních údajů, které jsou považovány za zvláštní, a požívají vyššího stupně ochrany. Mezi zvláštní kategorie osobních údajů se řadí „osobní údaje, které vypovídají o rasovém či etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání či filozofickém přesvědčení nebo členství v odborech“, genetické údaje, biometrické údaje schopné jedinečné identifikace fyzické osoby a údaje o zdravotním stavu nebo sexuálním životu či orientaci dané fyzické osoby.³⁵ Za genetické údaje se považují takové údaje, jež se týkají zděděných nebo získaných genetických znaků a zároveň jsou schopny poskytnout jedinečnou informaci o zdraví či fyziologii fyzické osoby. Genetické údaje jsou získány zejména analýzou biologického vzorku.³⁶ GDPR se věnuje i definici biometrických údajů, mezi které řadí údaje, které vznikly konkrétním technickým zpracováním týkajících se znaků fyzické osoby, ať již fyzických, fyziologických nebo znaků chování, a které jsou schopné jedinečně identifikovat danou fyzickou osobu.³⁷ Čl. 4 odst. 15 GDPR nezapomíná ani na vymezení definice údajů o zdravotním stavu, těmi se myslí zejména údaje související s tělesným či duševním zdravím. Mezi takové se řadí i údaje o poskytnutí zdravotních služeb, ze kterých je možné určit zdravotní stav fyzické osoby.³⁸

2.2. SUBJEKT ÚDAJŮ

³⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. října 2016. Patrick Breyer proti Bundesrepublik. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: Spolkový soudní dvůr, Německo. Věc C-582/14.

³⁵ GDPR, čl. 9 odst. 1.

³⁶ GDPR, čl. 4. odst. 13.

³⁷ GDPR, čl. 4 odst. 14.

³⁸ GDPR, čl. 4 odst. 15.

Dle definice GDPR v čl. 5 odst. 1 je subjektem údajů identifikovaná nebo identifikovatelná fyzická osoba. Takovou osobu lze pomocí zpracovávaných osobních údajů přímo či nepřímo identifikovat. GDPR se nevztahuje na osoby již zesnulé. I přesto si však mohou členské státy Evropské unie samy stanovit, jaké budou podmínky zpracování osobních údajů zesnulých osob.³⁹ Dle WP 29 se fyzická osoba považuje za identifikovatelnou v případě, že je možné ji odlišit od ostatních členů skupiny, WP 29 proto definici v GDPR uvítala, neboť je prakticky v souladu s jejím výkladem pojmu subjekt údajů.⁴⁰ Domnívám se, obdobně jako WP 29, že znění definice subjektu údajů je vhodně zvolené a zdůrazňuje fakt, že při určování, zda daný údaj je údajem osobním, je nezbytné vzít v potaz veškeré okolnosti a zvážit, jestli právě daný údaj může nějakým způsobem fyzickou osobu identifikovat či ji již identifikoval.

2.3. ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Kapitola 2.3. je věnována pojmu zpracování osobních údajů, jež je považován za další klíčový pojem v oblasti problematiky ochrany osobních údajů. Pojem zpracování definuje jak Směrnice, tak GDPR obdobně⁴¹. Za zpracování je považována činnost, v rámci které si pracuje s osobními údaji automatizovaným či neautomatizovaným způsobem. Směrnice a rovněž i GDPR uvádí příkladný výčet možných činností, které jsou považovány za zpracování, jedná se zejména o shromáždění údajů, jejich zaznamenání, nahlédnutí, šíření, omezení, výmaz nebo zničení.⁴² Stanovená definice zpracování je považována WP 29 za širokou a obsahuje obsáhlý výčet činností.⁴³ Na základě účelu činnosti je však nevyhnutné

³⁹ GDPR, 27. bod odůvodnění.

⁴⁰ Opinion 01/2012 on the data protection reform proposals. In: *Opinions and recommendations*. 2012. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2012/wp191_en.pdf.

⁴¹ NULÍČEK, Michal, Josef DONÁT, František NONNEMANN, Bohuslav LICHNOVSKÝ a Jan TOMÍŠEK. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 84. ISBN 978-80-7552-765-3.

⁴² Srov. čl. 2 odst. 1 písm. b) Směrnice a čl. 4 odst. 2 GDPR.

⁴³ Opinion 4/2007 on the concept of personal data (op. cit.).

rozlišovat, zda daná činnost spadá do tak širokého záběru definice pojmu zpracování osobních údajů, či nikoliv. Pokud bude s osobními údaji pracováno pouze jako s vedlejším důsledkem jiné primární činnosti a bude se jednat o nepravděpodobnou nebo nahodilou manipulaci, nepůjde o zpracování osobních údajů ve smyslu regulace ochrany osobních údajů.⁴⁴

Pro správce i zpracovatele je klíčové definovat, zda se jedná o zpracování osobních údajů, k čemuž může pomoci i demonstrativní výčet činností, které se za zpracování považují. Klíčové je to pro dané subjekty především proto, že se jedná o jeden z náležitých předpokladů plnění povinností, ať již vůči subjektu údajů, nebo vůči dozorovému úřadu. Poskytnutý demonstrativní výčet uvedených operací by měl být považován za přehled nejdůležitějších činností, které se nejčastěji s osobními údaji provádí.⁴⁵

2.4. SPRÁVCE

Dalším pojmem, který je pro porozumění problematice ochrany osobních údajů, dle mého názoru, stěžejní, je pojem správce. Definice správce podle Směrnice i podle GDPR je obdobná, je jím osoba, ať již fyzická nebo právnická, orgán veřejné moci či agentura nebo jiný subjekt, který určuje účely a prostředky zpracování osobních údajů, a to sám nebo společně s jinými správci.⁴⁶ Podle stanoviska WP 29 je právě správce tím hlavním subjektem, který je odpovědný za zákonné zpracování osobních údajů a výkon práv subjektů údajů. Při zpracování osobních údajů v souladu se Směrnicí je koncept správce rovněž stěžejní pro určení rozhodného práva.

Definice správce se, obdobně jako definice pojmu osobní údaj, skládá ze tří prvků, na základě kterých je možné určit, zda je daný subjekt správcem osobních údajů, či

⁴⁴ NULÍČEK, Michal a další. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář* (op. cit.), s. 86.

⁴⁵ MATOUŠOVÁ, Miroslava, HEJLÍK, Ladislav. *Osobní údaje a jejich ochrana*. Praha: ASPI, 2003. s. 25. ISBN 80-86395-50-2.

⁴⁶ Srov. čl. 2 odst. 1 písm. d) Směrnice a čl. 4 odst. 7 GDPR.

nikoliv. Prvním prvkem je stanovení osoby správce, může se jednat o fyzickou osobu, právnickou osobu nebo jiný subjekt. Tento prvek stanoví, kdo může být správcem a tím pádem odpovědným subjektem za zpracování. Druhou částí definice správce je samotné vykonávání zpracování osobních údajů samostatně nebo společně s jinými. Hlavním cílem předmětné části definice je vyrovnat se s faktem, že zpracování osobních údajů může být prováděno při spolupráci více subjektů. Pojem „společně s jinými“ by neměl být vykládán tak, že zpracování probíhá více správci odděleně, nýbrž že zpracování je prováděno společně a nerozdílně. Taková interpretace je zásadní s ohledem na rozdělení povinností a určení odpovědnosti za jednotlivé povinnosti.

Třetí částí definice je samotné určování účelů a prostředků zpracování. Jedná se o samotné „jádro“ významu pojmu správce. Subjekt, který provedl určení účelů a prostředků, je subjektem, který iniciuje zpracování a stanoví důvody, proč takové zpracování probíhá. Určování účelů a prostředků je následkem rozhodnutí subjektu, v tomto případě správce, že bude zpracovávat osobní údaje pro své účely. Poslední částí třetího prvku definice jsou účely a prostředky zpracování, které reprezentují, co by měl subjekt stanovit, aby mohl být považován za správce. Účely a prostředky zpracování lze vcelku jednoduše identifikovat při položení otázek „Proč budou osobní údaje zpracovávány?“ a „Jak budou osobní údaje zpracovávány?“. Při naplnění všech tří uvedených kritérií se dá subjekt považovat za správce osobních údajů.⁴⁷

2.5. ZPRACOVATEL

V této kapitole se budu věnovat dalšímu subjektu, který může zpracovávat osobní údaje, a tím je zpracovatel. Definice zpracovatele je prakticky stejná

⁴⁷ Opinion 1/2010 on the concepts of „controller“ and „processor“. In: *Opinion and recommendations*. 2010. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_en.pdf.

ve Směrnici i GDPR⁴⁸ - dle obou právních předpisů se jedná o subjekt, ať již fyzickou osobu, právnickou osobu nebo orgán veřejné moci, agenturu nebo jiný subjekt zpracovávající osobní údaje pro správce.

Aby bylo možné subjekt považovat za zpracovatele osobních údajů, musí být splněna následující dvě kritéria. Osobní údaje musí být zpracovávány jiným subjektem, než je správce, a zároveň je nevyhnutné, aby zpracování probíhalo jménem správce. Rozhodujícím faktorem je vykonávání určitých aktivit v konkrétním kontextu, kdy ten samý subjekt může být pro určité zpracování správcem a pro jiné zpracovatelem. Naprosto zásadním, ať již pro zákonnost zpracování nebo naplnění definice zpracovatele, je provádění zpracování pro správce, jménem správce, tedy na základě mandátu uděleného správcem.⁴⁹

2.6. ZÁSADY ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Posledním pojmem uvedeným ve 2. kapitole jsou zásady zpracování osobních údajů, jedná se o základní principy zpracování, které je nezbytné dodržovat, aby bylo zpracování zákonné a v souladu s právní úpravou, jsou tak považovány za nejvýznamnější povinnosti⁵⁰. Zásady zpracování osobních údajů souvisí s právy subjektu údajů, neboť předmětná práva jsou vyjádřením určitých zásad.

Zásady zpracování osobních údajů nejsou novým prvkem, který přináší GDPR nebo Směrnice, nýbrž byly uvedeny již v Pravidlech OECD o ochraně soukromí a přeshraničních tocích osobních údajů z roku 1980 (dále jen „**Pravidla OECD**“), konkrétně v části druhé.⁵¹ Pravidla OECD položila základ pro zásady zpracování

⁴⁸ Srov. čl. 2 odst. 1 písm. e) Směrnice a čl. 4 odst. 8 GDPR.

⁴⁹ Opinion 1/2010 on the concepts of „controller“ and „processor“ (op. cit.).

⁵⁰ NULÍČEK, Michal a další. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář* (op. cit.), s. 105.

⁵¹ OECD Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data. In. *Digital economy*. Dostupné z: <http://www.oecd.org/sti/ieconomy/oecdguidelinesonthe protectionofprivacyandtransborderflowsofpersonaldata.htm>.

osobních údajů týkající se zejména zpracování osobních údajů zákonnými prostředky⁵², zpracování přesných a relevantních osobních údajů⁵³ nebo zpracování osobních údajů pro stanovený účel⁵⁴. Zásady zpracování byly poté zapracovány nejen do Směrnice, ale rovněž do Úmluvy Rady Evropy č. 108 týkající se ochrany jednotlivců s ohledem na automatizované zpracování osobních údajů.⁵⁵

Zásady zpracování osobních údajů jsou uvedeny jak ve Směrnici, tak v GDPR⁵⁶. Mezi takové zásady patří zásada zákonnosti, korektnosti⁵⁷, zásada účelového omezení⁵⁸, zásada minimalizace údajů⁵⁹, zásada přesnosti⁶⁰, zásada omezení uložení⁶¹ a zásada transparentnosti⁶². Nad rámec uvedených zásad přináší GDPR explicitně upravenou zásadu integrity a důvěrnosti⁶³, která zdůrazňuje nezbytnost zabezpečení osobních údajů, a rovněž je výslovně upravena zásada odpovědnosti správce⁶⁴. Ještě před schválením textu GDPR, kde jsou zásady výslovně označeny příslušnou terminologií, se pro zásady, které byly upraveny rovněž ve Směrnici, vžila ustálená terminologie, jednalo se například o zásadu legitimacy zpracování, která je v GDPR uvedena jako zásada zákonnosti, zásadu omezení účelem, která je v GDPR

⁵² Srov. OECD Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data, čl. 7.

⁵³ Srov. OECD Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data, čl. 8.

⁵⁴ OECD Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data (op. cit.), čl. 9.

⁵⁵ Treaty No. 108 Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data. In: *Council of Europe*. Dostupné z: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/108>.

⁵⁶ Srov. čl. 6 Směrnice a čl. 5 GDPR.

⁵⁷ Zpracování osobních údajů musí být zákonné a korektní.

⁵⁸ Osobní údaje musí být zpracovávány pro určitý legitimní účel, který je výslovně vyjádřen a způsobem slučitelným s daným účelem.

⁵⁹ Osobní údaje by měly být zpracovávány v rozsahu nezbytném, přiměřeném a relevantním pro daný účel zpracování.

⁶⁰ Zpracováváné osobní údaje by měly být přesné, případně aktualizované. Dále by měl být zajištěn výmaz nebo oprava nepřesných osobních údajů.

⁶¹ Osobní údaje by měly být uchovávány po dobu nezbytnou pro stanovený účel zpracování.

⁶² Zásada transparentnosti je vyjádřením požadavku, aby subjekt údajů byl informován o zpracování stručným a jasným způsobem a ve vhodných případech.

⁶³ Zásada integrity a důvěrnosti vyjadřuje povinnost zpracováváné osobní údaje dostatečně zabezpečit před nežádoucím zpracováním nebo ztrátou či jejich zničením a poškozením.

⁶⁴ Zásada odpovědnosti vyjadřuje odpovědnost správce za dodržování zásad zpracování osobních údajů, které musí být schopen doložit.

uvedena jako zásada účelového omezení nebo zásada potřeby a přiměřenosti, která je v GDPR pojmenována jako zásada minimalizace.⁶⁵

3. PRÁVA SUBJEKTŮ ÚDAJŮ

Práva subjektů údajů jsou stěžejní částí problematiky ochrany osobních údajů a jejich cílem je zejména vyvážit již tak nerovný vztah mezi správcem a subjektem údajů. V mnoha případech se subjekt údajů musí zpracování osobních údajů podvolit a nad svými osobními údaji, které správci poskytl, pak ztrácí kontrolu, což vytváří rovněž nejistotu subjektu údajů. Práva subjektů údajů jsou primárně formulována jako povinnosti správce, který je za jejich dodržování a výkon odpovědný.⁶⁶ O tom, že na dodržování výkonu práv subjektu údajů klade GDPR důraz, svědčí i fakt, že za porušení práv subjektů údajů může být uložena správní pokuta až ve výši 20 000 000 EUR nebo až do výše 4 % celkového ročního obrátu celosvětově za předchozí finanční rok, což je vyšší druh sankce, kterou GDPR přináší. Při ukládání sankce se rozhoduje dle toho, která částka je vyšší.⁶⁷

Většina práv stanovených GDPR nejsou právy novými a většina z nich již byla upravena ve Směrnici, GDPR je pouze rozšiřuje, případně upřesňuje jejich výkon s ohledem na to, že je přímo použitelné, na rozdíl od Směrnice, kde byl stanoven pouze rámec těchto práv, a konkrétní úprava byla ponechána na členských státech Evropské unie. Mezi novými právy vzbudilo největší diskuze veřejnosti právo na přenositelnost, které v praxi vyvolává spoustu otázek týkající se zejména technického provedení. Rovněž právo na výmaz je často diskutováno, i když se nejedná o nové právo stanovené GDPR.

⁶⁵ MATES, Pavel, JANEČKOVÁ, Eva, BARTÍK, Václav. *Ochrana osobních údajů*. Praha: Nakladatelství Leges. 2012, s. 9 – 15. ISBN 978-80-87576-12-0.

⁶⁶ Opinion 1/2010 on the concepts of „controller“ and „processor“ (op. cit.)

⁶⁷ GDPR, čl. 84 odst. 5.

3.1. VÝKON PRÁV

Směrnice i GDPR přiznávají subjektům údajů určitá práva, jejichž výkon buď úprava předpokládá jako aktivní čin správce (např. práva subjektu údajů na informace je zároveň informační povinností správce), nebo si musí subjekt údajů o výkon práva požádat. V následujících částech kapitoly budou popsány obecné postupy pro výkon práv subjektu údajů tak, jak jsou upraveny ve Směrnici a v GDPR.

Směrnice konkrétní postupy pro výkon práv subjektu údajů nestanoví a ty postupy, které stanoví, nejsou ve Směrnici upraveny na jednom místě, nýbrž u jednotlivých článků, které ukládají povinnost implementovat dané právo. U práva na přístup, které je upraveno v čl. 12 Směrnice se jedná zejména o povinnost poskytnout subjektu údajů informace v „*rozumných intervalech a bez prodlení nebo nadměrných nákladů*“.⁶⁸ Směrnice blíže nestanoví dobu, kterou považuje za rozumný interval, nebo co se rozumí pojmem „bez prodlení“. Další indicii takové úpravy je možné nalézt v úpravě práva na námitku, kdy subjektu údajů má právo „*na návrh a bezplatně vznést námitku*“.⁶⁹ Z úpravy daného ustanovení lze odvodit, že žádoucím postupem při uplatňování práva na námitku je návrh subjektu údajů, prostřednictvím kterého vznesse u správce námitku proti zpracování. Bližší postupy týkající se výkonu práv subjektu údajů ve Směrnici upraveny nejsou, bylo tak ponecháno na členských státech, aby si případně konkrétní postup upravily.

Naopak v GDPR jsou postupy pro výkon práv subjektů údajů upraveny v čl. 12, který je úvodním článkem pro kapitolu III Práva subjektu údajů. Subjekt údajů o výkon práv žádá aktivně podáním žádosti, to se týká všech práv kromě práva na informace.⁷⁰ Právo na informace je přímo stanovenou povinností správce, kterou správce aktivně vykonává.⁷¹ Po přijetí žádosti je pro správce nezbytné identifikovat

⁶⁸ Směrnice, čl. 12 odst. 1 písm. a).

⁶⁹ Směrnice, čl. 14 odst. 1 písm. b).

⁷⁰ Srov. GDPR, čl. 12 odst. 3.

⁷¹ Srov. GDPR, čl. 13 odst. 1 a čl. 14 odst. 1.

subjekt údajů, aby dokázal určit, jakých osobních údajů se žádost týká. Pokud by měl správce „*důvodné pochybnosti o totožnosti fyzické osoby,, může požádat o poskytnutí dodatečných informací nezbytných k potvrzení totožnosti subjektu údajů.*“.⁷² Za účelem reakce na doručené žádosti subjektu údajů by měl správce vést „*evidenci zpracovávaných osobních údajů a musí např. vědět, které osobní údaje náleží ke kterému subjektu údajů a k jakému účelu zpracování.*“.⁷³ Pokud by se však správci nepodařilo identifikovat subjekt údajů a ověřit jeho totožnost a správce není schopen totožnost daného subjektu údajů zjistit, může odmítnout vyhovět žádosti subjektu údajů.⁷⁴

Po přijetí žádosti je správce povinen informovat subjekt údajů o tom, jaká opatření přijal. GDPR v čl. 12 odst. 3 stanoví dobu, ve které má správce reagovat, jako „*bez zbytečného odkladu*“, nicméně nejzazší možný termín je do jednoho měsíce. Lhůtu je samozřejmě možné odložit za předpokladu, že se jedná o komplikovaný případ, ani takové odložení však není stanovené bez lhůty a správce proto může odpověď subjektu údajů odložit až o další dva měsíce. Nicméně, i při takovém odložení musí být subjekt údajů do jednoho měsíce od obdržení žádosti správcem informován o tom, že se jedná o komplikovaný případ, a musí mu být předloženy důvody pro odložení.⁷⁵

GDPR upravuje rovněž formu, v jaké je možné komunikovat se subjektem údajů, tedy pokud subjekt údajů podal žádost elektronickými prostředky, primárně by na ni měl správce reagovat stejným způsobem, pokud subjekt údajů nezažádá o jiný způsob komunikace.⁷⁶ Nad rámec již uvedeného upravuje dále GDPR odmítnutí žádosti, respektive situaci, kdy správce nepřijal opatření požadovaná

⁷² GDPR, čl. 12 odst. 6.

⁷³ NULÍČEK, Michal a další. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář* (op. cit.), s. 184.

⁷⁴ GDPR, čl. 12 odst. 2.

⁷⁵ GDPR, čl. 12 odst. 3.

⁷⁶ GDPR, čl. 12 odst. 3.

subjektem údajů, pak by měl subjekt údajů informovat o jeho možnostech, tj. podat stížnost dozorovému úřadu⁷⁷ nebo požadovat soudní ochranu.⁷⁸

S ohledem na administrativní zátěž, kterou výkon práv subjektu údajů bezesporu správci přináší, přiznává GDPR správci možnost požadovat „*přiměřený poplatek zohledňující administrativní náklady*“ nebo dokonce možnost „*odmítnout žádosti vyhovět*“. Dané možnosti může správce zvolit, pokud se jedná o žádosti zjevně nedůvodné nebo nepřiměřené.⁷⁹

Na základě výše uvedeného jsem toho názoru, že by se správný postup stanovený GDPR dal shrnout do následujících bodů:

1. Odeslání žádosti správci subjektem údajů.
2. Přijetí žádosti správcem.
3. Identifikace subjektu údajů a identifikace osobních údajů, které správce zpracovává, které se subjektu údajů týkají, a kterých se týká požadavek v žádosti.
4. Přijetí vhodných opatření požadovaných v žádosti.
5. Informování subjektu údajů o přijatých opatřeních bez zbytečného odkladu, nejdéle však do jednoho měsíce od přijetí žádosti, případně informování o prodloužení lhůty až o dva měsíce z důvodu komplikovanosti případu.
6. Obdržení dalších několika žádostí od totožného subjektu údajů požadujících výkon stále toho samého práva.
7. Účtování poplatku kvůli administrativním nákladům nebo odmítnutí žádosti.

⁷⁷ Dozorovým úřadem v České republice je Úřad pro ochranu osobních údajů.

⁷⁸ GDPR, čl. 12 odst. 4.

⁷⁹ GDPR, čl. 12 odst. 5.

Dle mého názoru vyplývá z právní úpravy obecných postupů pro výkon práv subjektů údajů zejména následující. Právní úprava obecných postupů pro výkon práv je ve Směrnici upravená pouze útržkovitě, a to přímo v souvislosti s jednotlivými právy. Část úpravy se nachází u práva na přístup, konkrétně lhůta pro vykonání práva a stanovení nákladů. Další úpravu postupů je možné nalézt v ustanoveních týkajících se práva na námitku, z kterých vyplývá, že právo na námitku se vykonává na návrh subjektu údajů a správce není oprávněn požadovat za výkon tohoto práva poplatek. K uvedenému se přiklání i advokátní kancelář White & Case, která ve své publikaci uvádí k postupům na výkon práv uvedených ve Směrnici zejména to, že většina postupů vyplývá z úpravy Směrnice pouze implicitně, jedná se zejména o povinnost správce usnadnit subjektu údajů výkon práv. Směrnice dále ani nestanoví časovou lhůtu, ve které má správce žádost subjektu údajů vyřídit, nicméně tato může být stanovena právním řádem členských států Evropské unie.⁸⁰

GDPR na druhou stranu upravuje postupy pro výkon práv subjektu údajů velmi konkrétně, explicitně upravena je například již zmíněná povinnost správce usnadnit subjektu údajů výkon práv nebo stanovení lhůty, ve které má správce reagovat na žádost subjektu údajů. GDPR konkrétně určuje i formu, v jaké by mělo být komunikováno se subjektem údajů. Obecně lze říct, že GDPR přináší relativně podrobná pravidla, jak při výkonu práv subjektu údajů postupovat. Domnívám se, že uvedená konkrétnější úprava postupů při výkonu práv vyplývá zejména z přímé použitelnosti GDPR, neboť zde není již prostor pro úpravu jednotlivými členskými státy Evropské unie, proto, aby byl zajištěn správný a efektivní výkon práv subjektu údajů, bylo nezbytné přistoupit k podrobnější úpravě, než přinášela Směrnice. Dle názoru Françoise Gilberta bude jednou

⁸⁰ GABEL, Detlev a Tim HICKMAN. *Chapter 9: Rights of data subjects – Unlocking the EU General Data Protection Regulation* [online]. [cit. 2017-11-30]. Dostupné z: <https://www.whitecase.com/publications/article/chapter-9-rights-data-subjects-unlocking-eu-general-data-protection-regulation>.

z vítaných změn, které GDPR přináší, stanovení jednotné lhůty pro reakci na žádost subjektu údajů, což umožní společnostem efektivnější výkon práv na území Evropské unie, oproti stávajícímu stavu, kdy v některých členských státech mohla být lhůta stanovena velmi přísně, tj. krátká, a jinde naopak.⁸¹

3.2. PRÁVO NA INFORMACE

Jedním ze základních principů zpracování osobních údajů, které je správce povinen dodržovat, je zásada transparentnosti, kterou představuje zejména právo na informace. Právo na informace je považováno za naprosto základní právo subjektu údajů.⁸² Fyzické osoby, jejichž osobní údaje se zpracovávají, tedy subjekty údajů, by měly být transparentně informovány o tom, že jejich osobní údaje jsou zpracovávány, shromažďovány či jinak využívány.

Zásada transparentnosti je reprezentovaná informační povinností správce, která se rozlišuje na informační povinnost, kterou správce plní v případě, že jsou osobní údaje získané od subjektu údajů a v případě, že osobní údaje nebyly získány od subjektu údajů, tedy z jiného zdroje, a takové rozlišení se aplikuje nejen ve Směrnici, ale rovněž i v GDPR.⁸³ Informační povinnost stanovená ve Směrnici se rozděluje na již zmíněné dvě skupiny.⁸⁴ V případě získávání osobních údajů přímo od subjektu údajů, Směrnice stanoví minimální rozsah informací, které mají správci poskytovat subjektům údajů při zpracování jejich osobních údajů.

Mezi hlavní informace patří poskytnutí identifikace správce nebo jeho zástupce, který zpracovává osobní údaje a účel, za jakým se osobní údaje zpracovávají. Směrnice dále stanoví doplňující informace, které by měl správce

⁸¹ GILBERT, Françoise. PROPOSED EU DATA PROTECTION REGULATION: THE GOOD, THE BAD, AND THE UNKNOWN. In: *Journal of Internet Law; New York Vol. 15, Iss. 10*, (Apr 2012). s. 1,21-34.

⁸² MATOUŠOVÁ, Miroslava, HEJLÍK, Ladislav. *Osobní údaje a jejich ochrana*. Praha: ASPI. 2003. s. 274. ISBN 80-86395-50-2.

⁸³ Srov. Směrnice, čl. 10 a čl. 11 a GDPR, čl. 13 a čl. 14.

⁸⁴ Srov. Směrnice, čl. 10 a čl. 11.

poskytnout subjektu údajů, pokud s nimi subjekt údajů nebyl již srozuměn a jedná se o informace o příjemcích osobních údajů, povinnost, případně dobrovolnost poskytnutí odpovědí na otázky a důsledky, pokud nebude odpověď poskytnuta. V neposlední řadě poskytne správce subjektu údajů poučení o jeho právech, která mu náleží, konkrétně se jedná o právo na přístup k údajům a právo na opravu osobních údajů.⁸⁵ Předmětná informační povinnost dle Směrnice obsahuje dále korektiv, kdy správce poskytuje informace subjektu údajů v rozsahu, který je nezbytný pro řádné zpracování osobních údajů. Správce musí dále vzít v potaz okolnosti shromažďování osobních údajů.⁸⁶ Směrnice nestanoví konkrétní časový okamžik, kdy by byl správce povinen subjektu údajů informace o zpracování jeho osobních údajů poskytnout.⁸⁷

Ve Směrnici nechybí ani úprava informační povinnosti, kterou je správce povinen plnit v případě, kdy osobní údaje nebyly získány přímo od subjektu údajů. Rozsah informační povinnosti je stejný jako při získávání osobních údajů přímo od subjektu údajů⁸⁸, nicméně je zde navíc vydefinovaný okamžik, kdy je správce povinen informace subjektu údajů poskytnout. V souladu s čl. 11 Směrnice by měly být informace poskytnuty subjektu údajů při zaznamenání nebo nejpozději při prvním předání osobních údajů třetí osobě, přičemž informační povinnost není třeba splnit v případě, kdy subjekt údajů již dané informace má a je s nimi obeznámen. Pokud nebyly osobní údaje získány od subjektu údajů, správce není povinen poskytnout subjektu údajů informace v uvedeném rozsahu v případě, že to není možné nebo by musel vyvinout nepřiměřené úsilí. Směrnice dále ponechává prostor pro členské státy, které mohou ve svých právních rádech upravit zaznamenávání osobních údajů nebo jejich sdělování. Směrnice pak ukládá členským

⁸⁵ Směrnice, čl. 10 odst. 1 písm. a) - c).

⁸⁶ Směrnice, čl. 10 odst. 1.

⁸⁷ Srov. Směrnice, čl. 10.

⁸⁸ Srov. Směrnice, čl. 10 a čl. 11.

státům povinnost v takových případech přijmout vhodná opatření k ochraně zpracovávaných osobních údajů a práv subjektů údajů.⁸⁹

Informační povinnost byla od začátku implementace Směrnice zdrojem častých diskuzí. Komise ve zprávě z roku 2003 zdůraznila potřebu harmonizace rozsahu informací, které jsou poskytovány subjektům údajů, zejména z toho důvodu, že se jedná o nepřiměřenou zátěž, která ani neposkytuje větší ochranu subjektům údajů.⁹⁰ V návaznosti na potřebu sjednocení podmínek informační povinnosti WP 29 vydala stanovisko týkající se více harmonizovaných informačních ustanovení.⁹¹

K povinnosti poskytnout subjektu údajů informace o předání osobních údajů dalšímu příjemci se vyjádřil i Soudní dvůr ve svém rozhodnutí ve věci C-201/14, Smaranda Bara a další proti Președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF), kde stanovil, že i orgány veřejné správy jsou povinny informovat subjekty údajů o předání osobních údajů, tj. plnit informační povinnost dle příslušných článků Směrnice.⁹² Směrnici byla vyčítána nedostatečná úprava transparentního zpracování osobních údajů a Komise navrhovala zvážit, aby byly informace poskytované subjektům údajů snadno dostupné, srozumitelné a komunikovány za použití jasných a srozumitelných jazykových prostředků. Komise je rovněž toho názoru, že úprava informační povinnosti ve Směrnici není dostatečná i s ohledem na rozvoj online prostředí a behaviorální reklamy, kdy jsou často informace poskytované subjektům údajů nejasné, těžce dosažitelné, netransparentní a často

⁸⁹ Směrnice, čl. 11 odst. 1 - 2.

⁹⁰ Report from the Commission - First Report on the implementation of the Data Protection Directive (95/46/EC) (op. cit.).

⁹¹ Opinion 10/2004 on More Harmonised Information Provisions. In: *Opinions and recommendations*. 2004. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2004/wp100_en.pdf

⁹² Rozsudek Soudního dvora ze dne 1. října 2015. Smaranda Bara e.a. proti Casa Națională de Asigurări de Sănătate a další. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: Curtea de Apel Cluj. Věc C-201/14.

v nesouladu se stávajícími pravidly upravenými ve Směrnici. Komise dále navrhuje, jako jedním z možných řešení, přípravu standardizovaného formuláře týkajícího se obsahu dokumentů nesoucích informace o zpracování, které by mohly být využívány správci.⁹³

Rovněž GDPR obsahuje výslovnou úpravu informační povinnosti, která stanoví právo subjektu údajů na určitý okruh informací, které mu musí správce poskytnout v souvislosti se zpracováním jeho osobních údajů. Úprava práva na informace v GDPR je inspirována Madridským rozhodnutím o mezinárodních standardech ochrany osobních údajů a soukromí.⁹⁴JUDr. Jiří Žůrek ve svém Praktickém průvodci GDPR uvádí: „*Do jisté míry jde o pasivní právo subjektu údajů, jenž má být správcem informován o aspektech zpracování, a pro správce jde o aktivní povinnost, jelikož tuto povinnost musí plnit automaticky a nikoliv na požádání subjektem údajů, tak jak je to u některých jiných práv.*“⁹⁵

Jak je zřejmé z výše uvedeného, výkon práva na informace se odlišuje od ostatních práv zejména tím, že se prakticky jedná o povinnost správce, která by měla být splněna bez další žádosti. Soulad s GDPR, tj. skutečnost, zda správce informační povinnost vůči subjektu údajů dodržuje, je zřejmý subjektu údajů již na první pohled a to tím, zda je vůbec informace o zpracování osobních údajů poskytnuta či nikoliv. Na porušení práva na informace a neposkytnutí subjektu údajů stanovených informací se opět dle GDPR vztahuje přísnější sankce, je proto v zájmu správce, případně zpracovatele, pokud mu byla povinnost informovat subjekty údajů správcem stanovena, subjekty údajů informovat.

⁹³ A comprehensive approach on personal data protection in the European Union (op. cit.).

⁹⁴ Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o společné evropské právní úpravě prodeje /* KOM/2011/0635 v konečném znění - 2011/0284 (COD). Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52011PC0635>. Čl. 13 odst. 3.

⁹⁵ ŽŮREK, Jiří. *Praktický průvodce GDPR*. Olomouc: ANAG, 2017. s. 126. ISBN 978-80-7554-097-3.

Při výkonu práva na informace se pro správce může zdát nejproblematictější, jak skloubit tak široký rozsah informací, které mají být subjektu údajů poskytnuty, s podmínkou, kterou stanoví GDPR, a tou je poskytnutí informací subjektu údajů „*stručným, transparentním, srozumitelným a snadno přístupným způsobem za použití jasných a jednoduchých jazykových prostředků...*“⁹⁶. Dá se říci, že nejtěžším úkolem správce při výkonu práva na informace, bude poskytnout subjektu informace týkající se zpracování, které jsou relativně odborné a obsahují někdy i odbornou terminologii, a to takovým způsobem, aby byly naplněny podmínky uvedené výše. Správce musí vzít rovněž v potaz, že v dnešní době, kdy jsou subjektu údajů poskytovány zároveň například všeobecné obchodní podmínky, stoupají tendence subjektu údajů se takovým informacím nevěnovat, navíc i vzhledem k tomu, pokud je informace poskytovaná subjektu údajů rozsáhlá, odborná nebo tvořena složitými souvětími. Výkon práva na informace by v budoucnosti mohl správcům zjednodušit i „*předpokládaný vznik standardizovaných ikon, které by subjektu údajů poskytly na první pohled srozumitelné a tím pádem i lehčeji zapamatovatelné informace.*“⁹⁷

Jednou z možností, jak rozsáhlou informační povinnost plnit, a to zejména v elektronickém prostředí, je vrstvení, tj. poskytování informací subjektu údajů v jednotlivých vrstvách, na které je subjekt údajů přesměrován pomocí jednotlivých odkazů.⁹⁸ Vrstvení doporučuje i WP 29 jako jednu z možností, jak informační povinnost plnit, informace o zpracování osobních údajů tedy není nezbytné poskytovat v jednom dokumentu, ale pomocí vrstev, které mohou být až tři, seřazené od nejkratšího oznámení po oznámení, které obsahuje veškeré informace vyžadované GDPR.⁹⁹ Základním pravidlem je, že by poslední oznámení, tj. poslední

⁹⁶ GDPR, čl. 12 odst. 1.

⁹⁷ ŽŮREK, Jiří. *Praktický průvodce GDPR* (op. cit.). s. 128 a 129.

⁹⁸ NULÍČEK, Michal a další. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář* (op. cit.), s. 182.

⁹⁹ Opinion 10/2004 on More Harmonised Information Provisions (op. cit.).

vrstva, nemělo obsahovat pro subjekt údajů informace, které jsou nestandardní nebo překvapivé, a změnil jeho předpoklad o zpracování, o kterém je informován.¹⁰⁰ K systému vrstvení se WP 29 přiklonila i v aktuálním stanovisku týkajícím se transparentnosti, kde daný systém poskytování informací opět doporučila zejména pro správce operující v digitálním prostředí.¹⁰¹

Následující část kapitoly bude věnována rozsahu informační povinnosti stanovené GDPR, jejíž široký rozsah byl již naznačen v předcházející části kapitoly. Rovněž dle GDPR může správce získávat osobní údaje týkající se subjektu údajů dvojím způsobem. Jedním z nich je získávání osobních údajů přímo od subjektu údajů, subjekt údajů je pak zdrojem zpracovávaných osobních údajů. V takovém případě je správce povinen poskytnout subjektu údajů informace v následujícím rozsahu. Správce by měl informovat subjekt údajů o své totožnosti, případně totožnosti svého zástupce.¹⁰² Mezi takové informace budou nejčastěji patřit identifikační údaje společnosti, která zpracovává osobní údaje. Dále je správce povinen informovat subjekt údajů o kontaktních údajích pověřence pro ochranu osobních údajů, pokud je povinen ho jmenovat.^{103, 104} Dále je správce povinen subjektu údajů poskytnout informace týkající se účelů zpracování, pro které jsou osobní údaje určeny a právní základ zpracování.¹⁰⁵ V GDPR není opomínuta ani povinnost informovat o oprávněných zájmech správce nebo třetí osoby.¹⁰⁶ Poskytnout subjektu údajů informaci o oprávněných zájmech je povinné v případě, že je zpracování založeno na právním titulu oprávněného zájmu. Správce dále

¹⁰⁰ NULÍČEK, Michal a další. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář* (op. cit.), s. 183.

¹⁰¹ Guidelines on transparency under Regulation 2016. In: *Guidelines*. 2017. Dostupné z: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=50083.

¹⁰² GDPR, čl. 13 odst. 1 písm. a).

¹⁰³ GDPR, čl. 13 odst. 1 písm. b).

¹⁰⁴ GDPR, čl. 37 říká, že správci a zpracovatelé musí jmenovat pověřence pro ochranu osobních údajů, pokud (i) zpracovávají osobní údaje jako orgány veřejné moci nebo veřejné subjekty, (ii) jejich hlavní činnosti sestávají ze zpracování, v rámci kterého dochází k rozsáhlému pravidelnému a systematickému monitorování nebo (iii) k rozsáhlému zpracování osobních údajů v čl. 9 a čl. 10 GDPR.

¹⁰⁵ GDPR, čl. 13 odst. 1 písm. c).

¹⁰⁶ GDPR, čl. 13 odst. 1 písm. d).

je povinen poskytnout subjektu údajů informace o osobách, kterým budou osobní údaje předány.¹⁰⁷ Příjemce osobních údajů může být ve vztahu k původnímu správci zpracovatelem osobních údajů nebo dalším správcem. V souvislosti s předáváním osobních údajů musí být subjekt údajů rovněž informován o zamýšleném předání osobních údajů do třetích zemí.¹⁰⁸ Při poskytování informace o zamýšleném předání osobních údajů do třetích zemí musí správce uvést, zda existuje či neexistuje rozhodnutí Komise o odpovídající ochraně nebo jaké jiné vhodné záruky jsou implementovány, aby byla zajištěna odpovídající ochrana osobních údajů.

Následující část kapitoly bude věnována rozsahu informací, které by měl správce poskytnout subjektu údajů nad rámec informací uvedených v předchozím odstavci, a to za účelem zajistit dostatečnou transparentnost zpracování. Mezi takovou informací patří i doba uchování osobních údajů, dále by měl správce informovat o právech subjektu údajů. V rámci své informační povinnosti by dále měl správce informovat subjekt údajů o právech, které mu GDPR přiznává. Rovněž musí být subjekt údajů poučen o možnosti odvolání souhlasu, pokud zpracování probíhá na základě souhlasu. Povinnost informovat subjekt údajů o možnosti odvolání souhlasu vzniká správci pouze, pokud zpracování osobních údajů probíhá na základě souhlasu subjektu údajů. Mezi další informace patří poučení o právu subjektu údajů podat stížnost u dozorového úřadu¹⁰⁹, a zda je poskytnutí osobních údajů smluvním nebo zákonným požadavkem, nebo požadavkem, který se musí uvést ve smlouvě. Rovněž musí být subjekt údajů informován o tom, že dochází k automatizované rozhodování, včetně profilování.¹¹⁰

Správce je dle čl. 13 GDPR povinen poskytnout informace subjektu údajů v okamžiku, kdy tyto informace získá. GDPR pamatuje i na případy, kdy jsou osobní

¹⁰⁷ GDPR, čl. 13 odst. 1 písm. e).

¹⁰⁸ GDPR, čl. 13 odst. 1 písm. f).

¹⁰⁹ Dozorovým úřadem pro Českou republiku je Úřad pro ochranu osobních údajů.

¹¹⁰ GDPR, čl. 13 odst. 2.

údaje subjektu údajů poskytnuty správcí třetí osobou, nebyly tím pádem získány přímo od subjektu údajů a není tak možné aplikovat ustanovení čl. 13 GDPR. Rozsah informací, které je správce povinen poskytnout subjektu údajů, je upraven v čl. 14 GDPR. GDPR upravuje rozsah informací, které poskytuje správce subjektu údajů v případě, že osobní údaje byly nebo nebyly získány od subjektu údajů, mírně odlišně. V případě, že osobní údaje nebyly získány od subjektu údajů, je navíc správce povinen poskytnout informaci týkající se kategorií dotčených osobních údajů.¹¹¹ Naopak v povinném rozsahu poskytovaných informací chybí povinnost uvést oprávněné zájmy správce nebo třetí strany, pokud jsou osobní údaje zpracovávány pro účely oprávněných zájmů.¹¹²

Čl. 14 GDPR upravuje i rozsah informací, které jsou správcem poskytovány subjektu údajů za účelem spravedlivého a transparentního zpracování. Právě do tohoto odstavce, tj. čl. 14 odst. 2 GDPR, byla přesunuta povinnost správce uvést oprávněné zájmy správce nebo třetí strany, pokud zpracování probíhá pro účely oprávněných zájmů.¹¹³ Z rozsahu informací, které jsou poskytovány za účelem zajištění transparentního a spravedlivého zpracování, byla dále vypuštěna povinnost správce informovat o tom, že poskytnutí osobních údajů je zákonným nebo smluvním požadavkem.¹¹⁴ Naopak přibyla povinnost správce informovat o zdroji zpracovávaných osobních údajů, případně informovat o tom, že osobní údaje byly získány z veřejně dostupných zdrojů.¹¹⁵ Jako příklad, kdy jsou osobní údaje získávány od třetích osob a nikoliv od subjektu údajů, je možné uvést tzv. doporučení dalších osob, které by mohly mít zájem o služby společnosti, například u kosmetických společností, kdy za doporučení dalších osob je možné dostat i slevu. Při takovém doporučení je nezbytné poskytnout osobní údaje alespoň

¹¹¹ GDPR, čl. 14 odst. 1 písm. d).

¹¹² GDPR, čl. 13 odst. 1 písm. d).

¹¹³ GDPR, čl. 14 odst. 2 písm. b).

¹¹⁴ Srov. GDPR, čl. 13 odst. 2 a čl. 14 odst. 2.

¹¹⁵ GDPR, čl. 14 odst. 2 písm. f).

v omezeném rozsahu, a proto by subjekty údajů, jejichž osobní údaje byly třetí osobou poskytnuty, měly být informovány o zpracování dle rozsahu v této kapitole.

Definování okamžiku, kdy je správce povinen subjektu údajů poskytnout informace v rozsahu stanoveném GDPR je u zpracování osobních údajů, které nebyly získány od subjektu údajů, stěžejní. GDPR stanoví v čl. 14 odst. 3 následující tři nejzazší okamžiky, kdy je správce povinen subjektu údajů poskytnout informaci o tom, že zpracovává jeho osobní údaje. Jako první možností, kdy může správce informovat subjekt údajů v daném případě, je přiměřená lhůta s ohledem na konkrétní okolnosti zpracování osobních údajů.¹¹⁶ Ač je sice přiměřená lhůta pojmem abstraktním, dle GDPR není neomezená, správce by měl tedy poskytnout subjektu údajů informace v přiměřené lhůtě nejpozději do jednoho měsíce.¹¹⁷ Další možností, kterou GDPR správci přináší, je informování subjektu údajů ve chvíli, kdy dojde k prvnímu kontaktu správce se subjektem údajů a za podmínky, že k tomuto kontaktu mají být osobní údaje použity.¹¹⁸ S tímto způsobem informování subjektu údajů se můžeme setkat zejména při oslovování potenciálních zákazníků, jejichž osobní údaje byly získány na doporučení od stávajících zákazníků společnosti. Posledním okamžikem, kdy je možné poskytnout subjektu údajů informaci o zpracování v případě, že osobní údaje nebyly získané přímo od subjektu údajů, je okamžik, kdy dojde k prvnímu zpřístupnění nebo předání osobních údajů jinému příjemci.¹¹⁹ V tu chvíli by měly být subjektu údajů poskytnuty veškeré požadované informace stanovené v čl. 14 včetně informace týkající se příjemce osobních údajů. I přes výše uvedené existují situace, kdy správce není povinen subjektu údajů dané informace poskytnout, jde zejména o případy, kdy subjekt údajů

¹¹⁶ GDPR, čl. 14 odst. 3 písm. a).

¹¹⁷ GDPR, čl. 14 odst. 3 písm. a).

¹¹⁸ GDPR, čl. 14 odst. 3 písm. b).

¹¹⁹ GDPR, čl. 14 odst. 3 písm. c).

již informace má, případně by poskytnutí takových informací vyžadovalo od správce nepřiměřené úsilí, nebo by dokonce nebylo možné.¹²⁰

Následující část kapitoly se bude zabývat srovnáním informační povinnosti tak, jak je stanovena ve Směrnici a GDPR. Největší změnou, kterou GDPR přináší ve vztahu k právu na informace, je povinnost správce poskytnout údaje „*stručným, transparentním, srozumitelným a snadno přístupným způsobem za použití jasných a jednoduchých jazykových prostředků...*“¹²¹. Směrnice neupravovala povinnost správců zabezpečit, aby subjekty údajů porozuměly sdělovaným informacím, přičemž zrovna právo na informace zaručuje efektivní transparentnost zpracování osobních údajů. Předpokládá se, že rozšíření povinných údajů, o kterých musí být subjekt údajů správcem informován, přinese ještě větší administrativní zátěž pro správce.¹²² Domnívám se, že tato změna, kterou GDPR přináší, reflektuje přesným způsobem požadavek Komise, která poukazovala na nedostatek úpravy základních prvků transparentnosti, a to, aby byly informace komunikovány směrem k subjektu údajů stručně, transparentně, srozumitelně za pomoci jasných a jednoduchých jazykových prostředků a byly snadno dostupné.¹²³

Dále GDPR významně rozšiřuje rozsah informací, které jsou subjektu údajů poskytovány, jedná se o kontaktní údaje pověřence pro ochranu osobních údajů, úmysl předat osobní údaje do třetí země nebo mezinárodní organizaci, dobu uchování, případně kritéria pro její stanovení, možnost odvolat souhlas se zpracováním, možnost podat stížnost u dozorového úřadu a skutečnost, že jsou osobní údaje zpracovávány automatizovaným rozhodováním, včetně profilování. Směrnice žádný z uvedených bodů neobsahovala, zůstalo proto na členských

¹²⁰ ŽŮREK, Jiří. *Praktický průvodce GDPR* (op. cit.), s. 128.

¹²¹ GDPR, čl. 12 odst. 1.

¹²² GABEL, Detlev a Tim HICKMAN. *Chapter 9: Rights of data subjects – Unlocking the EU General Data Protection Regulation*[online]. [cit. 2017-11-30]. Dostupné z: <https://www.whitecase.com/publications/article/chapter-9-rights-data-subjects-unlocking-eu-general-data-protection-regulation>.

¹²³ A comprehensive approach on personal data protection in the European Union (op. cit.).

státech, zda do svých právních řádů zanesou povinnost informovat o některém z uvedených bodů. GDPR oproti Směrnici dále vymezuje okamžik, kdy by měly být subjektu údajů informace poskytnuty, tj. při získání osobních údajů. Uvedená změna opět reflektuje výtky Komise ve vztahu ke Směrnici, a to nedostatečnost stávajících ustanovení týkajících se informací poskytovaných subjektu údajů.¹²⁴ Právě zakotvení snadného přístupu k informacím o zpracování osobních údajů v GDPR a sjednocení úpravy informační povinnosti je reakcí na další výtku, která byla adresována směrem ke stávající úpravě informační povinnosti ve Směrnici, kdy znění Směrnice evokovalo víc než snadný přístup naopak povinnost aktivně komunikovat informace o zpracování směrem k subjektu údajů, což odporuje rozvoji online prostředí, kdy je produktivnější poskytnout uživateli možnost informace jednoduchým způsobem vyhledat. Dalším problémem byla opět nekonzistentnost informací o zpracování osobních údajů v rámci území celé Evropské unie, díky čemuž docházelo k zvyšování administrativní zátěže kladené na správce, a často byly subjektům údajů poskytovány informace nad rámec povinného rozsahu stanoveného právním předpisem daného členského státu.¹²⁵

I v případě získávání osobních údajů z jiných zdrojů, než je subjekt údajů, rozšiřuje GDPR rozsah informací, které by měly být subjektu údajů poskytnuty a to o následující: kontakt na pověřence pro ochranu osobních údajů, záměr předat osobní údaje do třetí země nebo mezinárodní organizaci, dobu uchování osobních údajů, případně kritéria pro její stanovení, oprávněné zájmy správce nebo třetí osoby, možnost odvolat souhlas, možnost podat stížnost u dozorového úřadu, zdroj získání osobních údajů a informaci o automatizovaném rozhodování, včetně profilování. GDPR dále přesněji vymezuje okamžiky, kdy je

¹²⁴ A comprehensive approach on personal data protection in the European Union (op. cit.).

¹²⁵ ROBINSON, Neil, GRAUX, Hans, BOTTERMAN, Maarten, VALERI, Lorenzo. *Review of the European Data Protection Directive*. Velká Británie: RAND Corporation. 2009. Dostupné z: <https://ico.org.uk/media/about-the-ico/documents/1042349/review-of-eu-dp-directive.pdf>.

nezbytné subjektu údajů informace poskytnout, zejména v případě, kdy osobní údaje nejsou získávány od subjektu údajů, pak GDPR, jak plyne z výše uvedeného, přináší tři možnosti, kdy by měly být informace subjektu údajů poskytnuty. Směrnice naopak vymezuje pouze dva okamžiky sdělení informací subjektu údajů, pokud informace nebyly získány od subjektu údajů, a to nejpozději ve chvíli, kdy správce poprvé sdělí osobní údaje třetí osobě, anebo po zaznamenání údajů.

Na základě výše uvedeného srovnání se domnívám, že úprava v GDPR reflektuje problémy vytýkané úpravě ve Směrnici. GDPR poskytuje pevnější ukotvení zásady transparentnosti a při dodržování pravidel stanovených v GDPR by měly být informace poskytovány subjektu údajů navrhovaným způsobem, tedy stručně, jasně, dostupně, srozumitelně a pomocí jednoduchých jazykových prostředků. Přímý účinek GDPR řeší i další problém s odlišnými informacemi o zpracování na území Evropské unie, kdy díky přesně stanovenému rozsahu a okamžikům poskytnutí informací by mělo dojít k sjednocení praxe na daném území. Domnívám se, že by bylo od WP 29 vhodné, poskytnout správcům osobních údajů standardizovaný vzor informace o zpracování osobních údajů, která by splňovala podmínky stanovené GDPR a byla by tak zajištěna jednotnost v rámci celého území Evropské unie. Takový standardizovaný vzor by mohly využít zejména společnosti působící na území více členských států.

3.3. PRÁVO SUBJEKTU ÚDAJŮ NA PŘÍSTUP K OSOBNÍM ÚDAJŮM

Právo subjektu údajů na přístup k osobním údajům patří mezi jedny z hlavních práv, která se s ochranou osobních údajů pojí, a to zejména i z toho důvodu, že přímo právo na přístup je upraveno rovněž v LZPEU.¹²⁶ Toto právo náleželo subjektům údajů již v době platnosti Směrnice a GDPR v jeho úpravě a přiznávání subjektům údajů dále pokračuje.¹²⁷ Hlavním cílem práva na přístup je poskytnout subjektu

¹²⁶ Listina základních práv a svobod (op. cit.), čl. 8.

údajů možnost, aby se přesvědčil o přesnosti zpracovávaných osobních údajů, a zda jsou zpracovávány oprávněně.¹²⁸

Dle Směrnice je hlavním smyslem práva subjektu údajů na přístup k osobním údajům poskytnout možnost ověřit si, že osobní údaje týkající se dotčeného subjektu údajů, jsou zpracovávány v jejich přesné podobě a na základě zákonného titulu, tj. oprávněně.¹²⁹ Směrnice upravuje právo subjektu údajů na přístup k osobním údajům v čl. 12, který poněkud překvapivě a na rozdíl od GDPR obsahuje současně úpravu práva na opravu, práva na výmaz a práva na blokování údajů. V GDPR je každému právu věnován samostatný článek.

Jedním z významných rozhodnutí, který se zabývá problematikou práva na přístup je Rozsudek Soudního dvora ve věci C-553/07, *College van burgemeester en wethouders van Rotterdam proti M. E. E. Rijkeboerovi*, kdy byla subjektu údajů zamítnuta žádost o poskytnutí informace o třetích osobách, kterým byly jeho osobní údaje poskytnuty ve dvou letech předcházejících podání žádosti. V rozhodnutí Soudní dvůr zdůraznil zejména důležitost práva na přístup ve vztahu k umožnění výkonu ostatních práv. Co se týká působení žádosti o práva na informace do minulosti, dle Soudního dvora se právo na přístup k informacím z minulosti týkat musí, otázka však je, jak daleko do minulosti bude možné právo uplatnit. Jeden z možných milníků představuje doba uchování osobních údajů. I přes to však, že Směrnice poskytuje členským státům Evropské unie určitý prostor pro vlastní úpravu, právo na přístup k informacím o příjemcích nebo kategoriích příjemců a stejně tak obsahu, který byl příjemcům sdělen, musí působit minimálně do minulosti tak, aby byl subjektu údajů umožněn výkon jednotlivých práv stanovených ve Směrnici. Toto právo je však omezeno korektivem, kdy správce

¹²⁸ Směrnice, 41. bod odůvodnění.

¹²⁹ Směrnice, 41. bod odůvodnění.

nemusí údaje o příjemcích osobních údajů uchovávat, pokud by to pro něj bylo nemožné nebo to vyžadovalo nepřiměřené úsilí, které může vyvolat například četnost příjemců.¹³⁰ Uvedený korektiv převzalo do své úpravy i GDPR ve vztahu k oznamovací povinnosti ohledně opravy nebo výmazu osobních údajů nebo omezení zpracování.¹³¹

Dalším rozhodnutím týkajícího se práva na přístup je Rozsudek Soudního dvora ve věci C-141/12 a C-372/12, Minister voor Immigratie proti M., který se zabýval výkladem práva na přístup v tom smyslu, zda je nezbytné při žádosti subjektu údajů předat subjektu údajů kopii dokumentů, ve kterých jsou osobní údaje uvedeny, nebo pouze přehled osobních údajů, které jsou zpracovávány. Rozhodnutí opět zdůrazňuje význam práv subjektu údajů ve vztahu k ochraně základního práva na respektování soukromí, jehož obsahem je i předpoklad, že subjekt údajů má práva zjistit, zda jsou zpracovávány osobní údaje, které se ho týkají, správné a zpracovávány zákonným způsobem. Právo na přístup potom slouží jako podklad pro případnou opravu, výmaz nebo zablokování osobních údajů u správce. Co se týká získávání kopie protokolu, přiklání se rozhodnutí k tomu, že cílem práva na přístup není získat kopii dokumentu, ve kterém jsou osobní údaje uvedeny, nicméně může být právo na přístup vykonáno i jinou formou sdělení.¹³² Dalo by se říci, že tento názor je převzat i v GDPR, kdy v rámci práva na přístup má subjekt údajů právo na získání kopie zpracovávaných osobních údajů¹³³, GDPR však nepředpokládá vznik práva subjektu údajů na získání kopie dokumentů, ve kterých jsou zpracovávány osobní údaje uvedeny. Taková povinnost by v praxi představovala

¹³⁰ Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. května 2009. College van burgemeester en wethouders van Rotterdam proti M. E. E. Rijkeboer. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: Raad van State - Nizozemsko. Věc: C-553/07.

¹³¹ Srov. GDPR, čl. 19.

¹³² Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. července 2014. YS (C-141/12) proti Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel, a Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (C-372/12) proti M, S. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: Rechtbank Middelburg (Nizozemsko). Věc C-141/12 a C-372/12.

¹³³ Srov. GDPR, čl. 15 odst. 3.

pro správce nadměrnou zátěž i s ohledem na to, jaká je stanovena lhůta pro výkon práva subjektu údajů, tedy pro poskytnutí daných informací.

Soudní dvůr se vyjádřil v minulosti rovněž k možnosti požadovat za poskytnutí informací týkajících se zpracovávání osobních údajů poplatky a to v rozsudku Soudního dvora ve věci C-486/12, X. Směrnice vybírání poplatků za poskytnutí informací při výkonu práva na přístup nepřikazuje, ale zároveň nezakazuje, Soudní dvůr však zdůrazňuje, že výše poplatků by měla být stanovena tak, aby byl vyvážen vztah mezi zájmy subjektu údajů a zátěží správce, kterou představuje poskytnutí předemných informací. Stanovená výše poplatků by však neměla být pro subjekt údajů překážkou výkonu práva na přístup.¹³⁴ S nastavením rovnováhy mezi zájmem subjektu údajů a zátěží správce při výkonu práva na přístup se GDPR vyrovnalo tím způsobem, že stanovilo možnost vybírání administrativního poplatku za další kopie poskytované na žádost subjektu údajů. Poplatek je možné účtovat přiměřený a pouze na základě administrativních nákladů¹³⁵, tím by měla být zajištěno, že poplatky nebudou překážkou pro subjekty údajů ve výkonu jejich práva.

Úprava práva na přístup ve Směrnici se jevila jako nedostatečná zejména z důvodů její nekonzistentnosti v rámci celého území Evropské unie, kdy právo na přístup, jako základní právo zaručené LZPEU, bylo na území některých členských států vykonatelné snadněji nebo naopak obtížněji než na území jiných. Právo na přístup je rovněž obtížné zajistit v online prostředí, kdy kolikrát ani nejsou subjekty údajů informovány o tom, že jsou jejich osobní údaje zpracovávány. Komise proto navrhovala zpřesnění, vyjasnění a možné posílení práv subjektů údajů, týkajících se zejména stanovení lhůty, ve které je správce povinen reagovat na žádost subjektu údajů o výkon práva a stanovit další přesnější podmínky

¹³⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. prosince 2013. X. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: *Gerechthof te's-Hertogenbosch*(Nizozemsko) Věc C-486/12.

¹³⁵ Srov. GDPR, čl. 15 odst. 3.

pro faktický výkon práva na přístup.¹³⁶ Přístup k právu na přístup byl diskutován i ve vztahu k tomu, zda by bylo vhodné zařadit do úpravy možnost výkonu práva na přístup pouze za specifických podmínek, jako je schopnost správce dohledat veškeré předmětné osobní údaje a povinnost subjektu údajů poskytnout správci součinnost v dohledávání, pokud je to vhodné.¹³⁷

V dalším odstavci se bude práce věnovat úpravě práva na přístup v GDPR, které stanoví přesný rozsah informací, které musí být v rámci výkonu práva na přístup subjektům údajů poskytnuty. Dále bude v tomto odstavci rozebrán rozsah informací, které by měl správce subjektu údajů poskytnout. Správce by měl subjekt údajů informovat, zda dochází ke zpracování osobních údajů předmětného subjektu údajů a dále ho informovat o účelu, za jakým jeho osobní údaje zpracovává. Dále by měla být subjektu údajů poskytnuta informace o kategoriích osobních údajů, které správce zpracovává ve vztahu k subjektu údajů. V případě zpřístupnění osobních údajů jiným osobám, subjektům, musí správce i tuto informaci poskytnout subjektu údajů, tj. přehled příjemců nebo kategorií příjemců osobních údajů. Tato povinnost se vztahuje i na předávání osobních údajů do třetích zemí nebo mezinárodním organizacím.¹³⁸ S ohledem na zásadu omezení uložení je správce povinen subjektu údajů poskytnout dále informaci o době, po kterou hodlá zpracovávané osobní údaje uchovávat. Pokud není dobu uchování možné stanovit, je nezbytné poskytnout subjektu údajů alespoň kritéria, pomocí kterých bude doba uchování stanovena. V neposlední řadě by měl správce subjekt údajů opět poučit o jeho právech, tj. o právu na opravu, výmaz, omezení zpracování osobních údajů a právu vznést námitku. Správce musí dále informovat subjekt údajů o jeho možnosti stěžovat si u dozorového úřadu.¹³⁹ V případě, že správce osobní údaje

¹³⁶ A comprehensive approach on personal data protection in the European Union (op. cit.).

¹³⁷ ROBINSON, Neil a další. *Review of the European Data Protection Directive* (op. cit.).

¹³⁸ GDPR, čl. 15 odst. 1.

¹³⁹ Dozorovým úřadem v České republice je Úřad pro ochranu osobních údajů.

subjektu údajů získal od jiného zdroje než přímo od předmětného subjektu údajů, musí poskytnout informace o tomto zdroji. Pokud jsou osobní údaje zpracovávány na základě automatizovaného rozhodování, včetně profilování, i o tomto musí být subjekt údajů informován.¹⁴⁰ Mezi další povinné informace, které musí být při výkonu práva na přístup sdělovány subjektu údajů, je informace o vhodných zárukách.¹⁴¹ Tato informace se poskytuje subjektu údajů pouze v případě, kdy jsou předmětné osobní údaje předávány do třetích zemí nebo mezinárodním organizacím.¹⁴²

V rámci výkonu práva na přístup k osobním údajům je správce povinen poskytnout nejen výše uvedené informace v této kapitole, ale současně i kopii osobních údajů týkajících se subjektu údajů, který žádá výkon práva na přístup k osobním údajům. Tato část výkonu práva na přístup k osobním údajům není neomezená a za další kopie předmětných zpracovávaných osobních údajů je možné požadovat přiměřený administrativní poplatek. Co se týče formy sdělení informací, pokud je žádost podávána v elektronické formě, měly by být informace poskytnuty v té samé formě, pokud subjekt údajů nepožádá o sdělení jiným způsobem.¹⁴³

Právní úprava práva na přístup ve Směrnici a v GDPR není od sebe tolik odlišná. Při porovnání dojdeme k závěru, že podmínky pro výkon zůstávají obdobné, správce musí poskytnout informace ve stanovené době a nesmí si účtovat nepřiměřené poplatky.¹⁴⁴ Nicméně podmínky pro výkon práva na přístup jsou ve Směrnici upravené přímo v předmětném článku, které právo na přístup upravuje.

¹⁴⁰ GDPR, čl. 15 odst. 1.

¹⁴¹ Vhodné záruky jsou definovány v čl. 46 GDPR a jedná se o nástroje, při jejichž poskytnutí mohou být osobní údaje předávány do třetích zemí nebo mezinárodním organizacím a to za podmínky, že jsou k dispozici vymahatelná práva subjektu údajů a účinná právní ochrana subjektů údajů.

¹⁴² GDPR, čl. 15 odst. 2.

¹⁴³ GDPR, čl. 15 odst. 3.

¹⁴⁴ Srov. Směrnice, čl. 12 a GDPR, čl. 15.

GDPR naopak stanoví postupy pro výkon práv subjektu údajů v samostatných člancích na začátku kapitoly týkající se všech práv subjektu údajů.

GDPR však přináší největší změnu v rozsahu informací, které je správce povinen subjektu údajů poskytnout, jedná se zejména o dobu uchování osobních údajů, informace o právech subjektu údajů, poučení o právu podat stížnost dozorovému úřadu a o zdroji osobních údajů.¹⁴⁵ GDPR dále explicitně upravuje možnost subjektu údajů získat kopii osobních údajů, které se subjektu údajů týkají a které správce zpracovává, včetně možnosti účtování poplatku a formy, v jaké by měly být informace subjektu údajů poskytnuty. Směrnice takové konkrétní věci nestanoví.

Domnívám se, že právě změna v rozsahu informací, explicitní stanovení možnosti podat žádost pomocí elektronických prostředků a zakotvení situace, kdy je možné požadovat poplatek, a to pouze na úhradu administrativních nákladů, reflektuje požadavky, které vyjádřila Komise.¹⁴⁶ Právě stanovení nároku subjektu údajů na jednu bezplatnou kopii, který explicitně upravuje GDPR, je důsledkem, a zároveň, dle mého názoru, vhodnou reakcí na nejednotnou právní úpravu, která vznikla kvůli odlišné implementaci Směrnice, kdy právní úprava některých členských států za využití tohoto práva opravňovala správce vyžadovat poplatek.¹⁴⁷ Rovněž WP 29 se vyjádřila k upevnění pozice práva na přístup v GDPR kladně a vyhodnotila tento fakt jako jeden z pozitivních aspektů návrhu GDPR.¹⁴⁸

3.4. PRÁVO NA OPRAVU

Právní úprava ochrany osobních údajů přiznává subjektu údajů právo žádat po správci opravu osobních údajů. Právo na opravu je stěžejním právem v oblasti

¹⁴⁵ GABEL, Detlev a další. *Chapter 9: Rights of data subjects – Unlocking the EU General Data Protection Regulation* (op. cit.).

¹⁴⁶ A comprehensive approach on personal data protection in the European Union (op. cit.).

¹⁴⁷ NULÍČEK, Michal a další. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář* (op. cit.), s. 203.

¹⁴⁸ Opinion 01/2012 on the data protection reform proposal (op. cit.)

ochrany osobních údajů, o čemž svědčí i fakt, že konkrétně toto právo je upraveno primárním právem Evropské unie. Evropská unie právo na opravu řadí mezi základní právo týkající se ochrany osobních údajů, jeho úpravu nalezneme v čl. 8 LZPEU v ustanovení týkajícím se ochrany osobních údajů.¹⁴⁹

Právo subjektu údajů na opravu již upravovala Směrnice, nejedná se tak o nové právo. Směrnice právo na opravu začlenila do čl. 12, který se týká zejména práva na přístup. Pod písmenem b) však Směrnice přiznává subjektu údajů právo na opravu osobních údajů, které jsou zejména nepřesné nebo neúplné.¹⁵⁰ Zařazení práva na opravu do čl. 12 pod právo na přístup je sice překvapivé, nicméně to může být vysvětleno zejména tím, že požadovat výkon práva na opravu mohl subjekt až poté, co se dozvěděl, jaké jeho osobní údaje správce zpracovává a zda jsou přesné, tedy až po výkonu práva na přístup.¹⁵¹ Právní úpravě práva na opravu ve Směrnici je opět vyčítána její nejednotnost na území Evropské unie, kdy v některých členských státech může být výkon práva na opravu snadnější a někde naopak problematičtější. Vzhledem k tomu, že právo na opravu je s právem na přístup právem explicitně stanoveným v LZPEU, měl by být jeho výkon umožněn každému na území Evropské unie.¹⁵² Veřejnost vnímala potřebu obecně upevnit práva subjektů údajů tak, aby mohly být efektivně vykonávány.¹⁵³

Právo na opravu souvisí s jednou ze základních zásad zpracování osobních údajů, na kterých je celý koncept ochrany osobních údajů stanovená v GDPR vystavena. Konkrétně právo na ochranu souvisí se zásadou přesnosti, která stanoví povinnost zpracovávat osobní údaje „*přesné a v případě potřeby aktualizované; musí*

¹⁴⁹ Listina základních práv Evropské unie (op. cit.), čl. 8.

¹⁵⁰ Směrnice, čl. 12 odst. 1 písm. b).

¹⁵¹ GUTWIRTH, Serge, Ronald LEENES a Paul DE HERT. *Reforming European Data Protection Law* [online]. [cit. 2017-11-30]. s. 241. ISBN 978-94-017-9385-8.

¹⁵² A comprehensive approach on personal data protection in the European Union (op. cit.).

¹⁵³ ROBINSON, Neil a další. *Review of the European Data Protection Directive* (op. cit.).

*být přijata veškerá rozumná opatření, aby osobní údaje, které jsou nepřesné s přihlédnutím k účelům, pro které se zpracovávají, byly bezodkladně vymazány nebo opraveny*¹⁵⁴. Právo na opravu ukládá správci povinnost opravit osobní údaje týkající se předmětného subjektu údajů, nevztahuje se však pouze na opravu osobních údajů, ale rovněž na doplnění osobních údajů. Uvedené činnosti je správce povinen provést bez zbytečného odkladu.¹⁵⁵ I přes výše uvedenou zásadu přesnosti však GDPR neukládá správci povinnost aktivně vyhledávat nepřesné osobní údaje, v některých případech zpracování je ovšem praktické požadovat např. každý rok potvrzení uvedených osobních údajů, zejména při elektronické komunikaci.¹⁵⁶

Následující část kapitoly se bude věnovat srovnání práva na opravu ve Směrnici a v GDPR. I přes to, že právo na opravu bylo již upraveno Směrnicí, bylo upraveno stručně, prakticky je pouze zmíněno, že je zde možnost získat opravu osobních údajů. GDPR právo na opravu upravuje také, současně však přináší další podmínky, které je při výkonu tohoto práva nezbytné dodržet. Jedná se zejména o stanovení doby, do kdy je správce povinen opravu osobních údajů provést, tj. bez zbytečného odkladu. Kromě opravy osobních údajů upravuje GDPR i možnost subjektu údajů žádat doplnění neúplných osobních údajů. Tuto možnost Směrnice dříve explicitně neupravovala, můžeme však možnost doplnění osobních údajů odvodit z důvodů, pro které lze opravu žádat, tj. z důvodů neúplných nebo nepřesných osobních údajů.

Samotný princip práva na opravu neprošel výraznější změnou a správci by tak již měli mít implementovaný proces, který výkon daného práva zajišťuje. Směrnici však byla vytýkána nejednotnost dané úpravy, která je přímým účinkem GDPR eliminována. I přes to, že princip práva na opravu zůstal v GDPR obdobný jako

¹⁵⁴ GDPR, čl. 5 odst. 1 písm. d).

¹⁵⁵ GDPR, čl. 16 odst. 1.

¹⁵⁶ ŽŮREK, Jiří. *Praktický průvodce GDPR* (op. cit.), s. 131.

ve Směrnici, jsem toho názoru, že vyčlenění práva na opravu do samostatného článku v kombinaci se stanovením přesných postupů pro výkon práv naplňuje požadavky, které byly často vznášeny ve vztahu k upevnění práv a přesného postupu pro jejich výkon, a které se rovněž týkaly i práva na opravu.

3.5. PRÁVO NA VÝMAZ

Právo na výmaz, jehož zažitý název je rovněž právo být zapomenut, je označováno jako jedno z nových práv, které GDPR přináší, nicméně jeho úprava již byla uvedena ve Směrnici, postupně se právo na výmaz dále formovalo soudními rozhodnutími¹⁵⁷ a GDPR již upravuje explicitně podmínky, za kterých má na toto právo subjekt údajů nárok.

3.5.1. PRÁVO NA VÝMAZ VE SMĚRNICI

Směrnice právo na výmaz upravovala opět v rámci čl. 12, tj. v rámci práva na přístup, kdy pouze zmiňuje, že za určitých podmínek, tj. pokud není zpracování v souladu se Směrnicí, má subjekt údajů právo na výmaz osobních údajů. Jako příklad uvádí zejména případ, kdy jsou zpracovávány osobní údaje neúplné nebo nepřesné.¹⁵⁸

Významným rozhodnutím týkajícím se práva na výmaz je Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-131/12 , Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González, který rozšířil možnosti aplikace práva na výmaz.¹⁵⁹ V uvedeném rozhodnutí Soudní dvůr zejména konstatoval, že provozovatelé internetového vyhledávače jsou správci odpovědnými za zpracování osobních údajů, subjektům údajů tak náleží práva stanovená

¹⁵⁷ NULÍČEK, Michal a další. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář* (op. cit.), s. 209.

¹⁵⁸ Směrnice, čl. 12 odst. 1 písm. b).

¹⁵⁹ NULÍČEK, Michal a další. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář* (op. cit.), s. 209.

Směrnicí.¹⁶⁰ Subjekt údajů tak může žádat přímo provozovatele internetového vyhledávače o výkon svých práv.¹⁶¹ Soudní dvůr rozhodl o povinnosti provozovatele internetového vyhledávače Google vymazat předmětné osobní údaje, jejichž vymazání Mario Costeja González žádal, neboť jeho základní práva a svobody, jakožto subjektu údajů, převládají nad oprávněným zájmem společnosti Google.¹⁶² Dané rozhodnutí by však nemělo být vykládáno příliš extenzivně a jeho cílem není uložit provozovatelům internetových vyhledávačů povinnost při splnění podmínek vymazat údaje z původního zdroje. Právo se tak týká pouze výsledků vyhledávání na základě osobních údajů daného subjektu údajů.¹⁶³ Dle názoru Petera Bluma však výmaz výsledků vyhledávání není řešením a dané údaje stále mohou být nalezeny, proto by mohlo být možné na právo na výmaz nahlížet rovněž jako na „právo být s obtížemi zapamatován“, právní úprava práva na výmaz naráží v některých případech na hranice technické proveditelnosti, v čemž se dá s autorem souhlasit.¹⁶⁴

Na základě uvedeného rozhodnutí je možné stanovit tří stupňový test, který stanoví, zda má subjekt údajů nárok na výmaz osobních údajů či nikoliv. Prvním krokem je odpověď na otázku, zda se jedná o soukromý údaj, který je pohoršlivý. Druhým krokem je odpověď na otázku, zda subjekt údajů zveřejnil informaci sám nebo se jednalo o vyjádření názoru, který může odstranit nebo může nechat odstranit. Třetím krokem je odpověď na otázku, zda je zveřejněná informace

¹⁶⁰ Rozsudek Soudního dvora ze dne 13. května 2014. Google Spain SL, Google Inc. Proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: Audiencia Nacional (Španělsko). Věc-C131/12.

¹⁶¹ GUIDELINES ON THE IMPLEMENTATION OF THE COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN UNION JUDGMENT ON “GOOGLE SPAIN AND INC V. AGENCIA ESPAÑOLA DE PROTECCIÓN DE DATOS (AEPD) AND MARIO COSTEJA GONZÁLEZ” C-131/12. In: *Opinion and recommendations*. 2014. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp225_en.pdf.

¹⁶² Rozsudek Soudního dvora ze dne 13. května 2014. Google Spain SL, Google Inc. Proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González (op. cit.).

¹⁶³ Guidelines on the implementation of the judgement on Google Spain (op. cit.).

¹⁶⁴ BLUME, Peter. IT IS TIME FOR TOMORROW: EU DATA PROTECTION REFORM AND THE INTERNET. In: *Journal of Internet Law; New York Vol. 18, Iss. 8*, (Feb 2015). s. 3-13.

relevantní pro dané okolnosti, pro které byla zveřejněna, či již nikoliv. Pokud je odpověď alespoň na jednu otázku pozitivní, má subjekt údajů nárok na odstranění osobních údajů z internetových stránek.¹⁶⁵

Jednalo se o přelomové rozhodnutí kvůli dvěma aspektům, zaprvé došlo k určení provozovatele internetového vyhledávače jako správce osobních údajů, mnoho společností by tak mělo přehodnotit, zda rovněž nejsou správci osobních údajů.¹⁶⁶ Zadruhé byly stanoveny podmínky výkonu práva na výmaz osobních údajů, které není právem absolutním a je možné se ho domáhat pouze v případě, kdy jsou osobní údaje zpracovávány v rozporu s pravidly Směrnice, nelze žádat výmaz osobních údajů pouze z důvodu subjektivní preference.¹⁶⁷ Právě výše uvedené rozhodnutí ještě zvýšilo potřebu přijmout GDPR co nejdříve¹⁶⁸, aby byly podmínky práva na výmaz stanoveny explicitně. Rovněž byl vznesen požadavek na upevnění práva na výmaz a zajištění jeho efektivního výkonu, což bylo Směrnici vyčítáno. Komise byla dále toho názoru, že by měl být výkon práva na výmaz a nárok na něj objasněn, zejména v případě, kdy je zpracování založeno na souhlasu subjektu údajů a subjekt údajů souhlas odvolá nebo uplyne doba uchování.¹⁶⁹

3.5.2. PRÁVO NA VÝMAZ DLE GDPR

Právo na výmaz je velmi diskutovaným právem, které GDPR přináší. Z definice práva na výmaz vyplývá jak právo subjektu údajů, tak povinnost správce osobní údaje vymazat. Výmaz by měl proběhnout, při splnění podmínek daných GDPR, bez zbytečného odkladu.¹⁷⁰

¹⁶⁵ OWINGS, Lisa. The Right to Be Forgotten. *Akron Intellectual Property Journal* 9. s. 68-69.

¹⁶⁶ SLANINA, Jan. *Právo být zapomenut a další dopady rozsudku SDEU C-131/12 Google Spain* [online]. [cit. 2017-11-30]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravo-byt-zapomenut-a-dalsi-dopady-rozsudku-sdeu-c-13112-google-spain-94498.html>.

¹⁶⁷ SLANINA, Jan. *Právo být zapomenut a další dopady rozsudku SDEU C-131/12 Google Spain* (op. cit.).

¹⁶⁸ Factsheet on the "Right to be Forgotten" ruling (C-131/12). *European Commission* [online]. [cit. 2017-11-30]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/files/factsheets/factsheet_data_protection_en.pdf.

¹⁶⁹ A comprehensive approach on personal data protection in the European Union (op. cit.)

¹⁷⁰ GDPR, čl. 17 odst. 1.

Následující část práce se dále zaměří na podmínky, za kterých má subjekt údajů právo na výmaz osobních údajů a správci tím vzniká povinnost osobní údaje bez odkladu vymazat. Prvním případem je situace, kdy pominul účel, pro který byly osobní údaje zpracovávány.¹⁷¹ Dále v případě, kdy subjekt údajů odvolal udělený souhlas se zpracováním osobních údajů. Takové osobní údaje je správce povinen vymazat, pokud neexistuje jiný další právní titul, na základě kterého by osobní údaje mohl dál zpracovávat.¹⁷² Dalším případem je vznesení námítky subjektu údajů proti zpracování, které probíhá v souladu s čl. 21 odst. 1 GDPR¹⁷³ nebo v souladu s čl. 21 odst. 2 GDPR¹⁷⁴.

V prvním případě je správce povinen osobní údaje vymazat, pokud nepřevažují oprávněné zájmy, na jejichž základě by mohly být osobní údaje dále zpracovávány.¹⁷⁵ Správce je dále povinen osobní údaje vymazat, pokud pro jejich zpracování neexistuje žádný zákonný důvod a k jejich zpracování tedy docházelo protiprávně.¹⁷⁶ Může se jednat o osobní údaje účastníků věrnostního programu, které byly zároveň zařazeny do databáze údajů, které jsou zpracovávány pro marketingovou propagaci společnosti. Pro takové zpracování osobních údajů postrádá správce právní titul, na základě kterého by bylo možné zpracování provádět, neboť pro daný účel zpracování by měl být získáván souhlas subjektu údajů. Osobní údaje jsou tedy zpracovávány protiprávně a správce má povinnost je vymazat. Správce je dále

¹⁷¹ GDPR, čl. 17 odst. 1 písm. a).

¹⁷² GDPR, čl. 17 odst. 1 písm. b).

¹⁷³ Dle NULÍČEK, Michal a další. *Obecného nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář* (op. cit.), čl. 21 odst. 1 má subjekt údajů právo vznést námitku proti zpracování osobních údajů, pokud zpracování probíhá na základě právního titulu plnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci nebo pro účely oprávněných zájmů správce nebo třetí osoby. Při vznesení námítky musí správce přestat osobní údaje zpracovávat a prokázat převážení důvodů pro zpracování nad právy a svobodami subjektu údajů.

¹⁷⁴ Dle GDPR, čl. 21 odst. 2 může subjekt údajů vznést námitku proti zpracování osobních údajů kdykoliv, pokud jsou osobní údaje zpracovávány pro účely přímého marketingu, včetně profilování souvisejícího s přímým marketingem.

¹⁷⁵ GDPR, čl. 17 odst. 1 písm. c).

¹⁷⁶ GDPR, čl. 17 odst. 1 písm. d).

povinen předmětné osobní údaje vymazat, pokud se na něj vztahuje povinnost, ať již se jedná o povinnost práva Evropské unie nebo daného členského státu, pro jejíž splnění by měly být osobní údaje vymazány.¹⁷⁷ Na základě uvedeného ustanovení může členský stát zahrnout do svého právního řádu další případy, kdy se uplatní právo na výmaz. Nicméně i při takovém zahrnutí dalších případů musí být stále dodrženy výjimky stanovené v čl. 17 odst. 3 GDPR.¹⁷⁸ Poslední podmínkou stanovenou v čl. 17 GDPR, kdy je nezbytné zpracovávané osobní údaje vymazat, je zpracování osobních údajů dětí mladších 16 let¹⁷⁹, které proběhlo na základě souhlasu za účelem nabídky služeb informační společnosti¹⁸⁰.¹⁸¹ Právo subjektu údajů na výmaz osobních údajů nezaniká překročením stanovené věkové hranice, i poté může subjekt údajů žádat výmaz osobních údajů, které správce shromáždil, když byl ještě ve věku nižším, než je stanovená věková hranice.¹⁸²

Subjekt údajů má právo na výmaz osobních údajů i u ostatních příjemců, jimž správce dané osobní údaje předal. Správce je tedy povinen zajistit informování příjemců o požadovaném výmazu, ovšem s ohledem na dostupnou technologii.¹⁸³ V některých případech, zvláště při poskytnutí osobních údajů většímu počtu příjemců, nemusí být v technických možnostech správce všechny příjemce informovat o žádaném výmazu osobních údajů. Poslední odstavec čl. 17 pojednává o limitech práva na výmaz, mezi které patří výkon práva na svobodu projevu

¹⁷⁷ GDPR, čl. 17 odst. 1 písm. e).

¹⁷⁸ NULÍČEK, Michal a další. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář* (op. cit.), s. 211.

¹⁷⁹ Podmínka věku 16 let dítěte může být jednotlivými členskými státy snížena v souladu s čl. 8 odst. 1 GDPR, nesmí být však nižší než 13 let.

¹⁸⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti. In: Úřední věstník Evropské unie. 2015, č. 241, řada L. Dle čl. 1 odst. 1 písm. se službou informační společnosti rozumí služba poskytovaná za úplatu, na dálku, elektronicky a na individuální žádost.

¹⁸¹ GDPR, čl. 17 odst. 1 písm. f).

¹⁸² NULÍČEK, Michal a další. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář* (op. cit.), s. 211.

¹⁸³ GDPR, čl. 17 odst. 2.

a informace,^{184,185} splnění právní povinnosti nebo úkolu provedeného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci,¹⁸⁶ důvody veřejného zájmu v oblasti veřejného zdraví,¹⁸⁷ omezení dle čl. 89 GDPR¹⁸⁸ a určení, výkon nebo obhajoba právních nároků.¹⁸⁹

Právo na výmaz není novým právem, které by přinášelo GDPR, a taková tvrzení jsou v rozporu zvláště s rozhodovací praxí Soudního dvora.¹⁹⁰ Ačkoliv problematika ochrany osobních údajů ve své podstatě právo na výmaz osobních údajů znala již v rámci Směrnice, GDPR předmětné právo výrazně rozšířilo a zejména definovalo podmínky, za jakých je možné právo na výmaz ze strany subjektu údajů vyžadovat. Právě definování konkrétních podmínek výkonu práva na výmaz reflektuje připomínku Komise, která vyjádřila jasný požadavek vyjasnění výkonu práva na výmaz.

Kromě daných podmínek, GDPR dále stanovilo dobu, během které je správce povinen výmaz provést, pokud posoudí, že subjektu údajů je oprávněn výmaz osobních údajů žádat. Opět by mělo být právo vykonáno bez zbytečného odkladu, tj. do jednoho měsíce. Při rozšíření podmínek práva na výmaz muselo být pamatováno i na jeho omezení, neboť se jedná o vcelku významný zásah a hlavně nevratný. Proto GDPR stanovilo případy, za jakých subjekt údajů nemá nárok na výkon práva na výmaz osobních údajů. Za pozornost stojí rovněž povinnost oznámit výmaz osobních údajů dalším příjemcům, kterým správce osobní údaje zpřístupnil. Taková povinnost však již byla stanovena ve Směrnici. Stejně tak Směrnice obsahovala stejný korektiv jako GDPR, tedy v případě, že by

¹⁸⁴ GDPR, čl. 17 odst. 3 písm. a).

¹⁸⁵ Právě potlačení výkonu práva na svobodu projevu a informace bylo obávaným aspektem regulace práva být zapomenut. Srov. ROSEN, Jeffrey. *The Right to Be Forgotten*. Stanford Law Review Online 64 (2011-2012). s. 82.

¹⁸⁶ GDPR, čl. 17 odst. 3 písm. b).

¹⁸⁷ GDPR, čl. 17 odst. 3 písm. c).

¹⁸⁸ GDPR, čl. 17 odst. 3 písm. d).

¹⁸⁹ GDPR, čl. 17 odst. 3 písm. e).

¹⁹⁰ Factsheet on the "Right to be Forgotten" ruling (C-131/12). *European Commission* (op. cit.).

pro informování ostatních příjemců musel správce vyvinout nepřiměřené úsilí, či by to bylo nemožné, například technicky, nemusí oznamovací povinnost splnit.

Domnívám se, že právo na výmaz bylo úpravou v GDPR zpřesněno, jeho výkon byl vyjasněn, obecně však jeho podstata zůstává shodná s úpravou ve Směrnici. Rovněž stanovení limitace výkonu práva na výmaz je vhodným krokem, který GDPR začlenilo, zejména s ohledem na vznesené obavy o omezení výkonu práva na svobodu projevu na informace. Přímým účinkem GDPR bude zajištěno dodržování stanovených základních podmínek daného práva všemi členskými státy Evropské unie, i když je ponechán prostor pro úpravu samotnými členskými státy. I přes to, že z uvedeného vyplývá, že úprava práva na výmaz je vítána, GDPR neupravuje žádným způsobem možnosti zneužívání práva na výmaz. Dá se souhlasit s názorem Rebecy Wong, že by měla být minimálně zveřejněna vodítka, dle kterých by mohly dozorové úřady postupovat v případě zneužívání práva na výmaz.¹⁹¹ Domnívám se, že je velmi pravděpodobné, že s medializací práv subjektů údajů, vyvstane potřeba vyrovnat se s neoprávněnými žádostmi práva na výmaz, případně se zahlcováním správců s danými žádostmi a dozorové úřady by měly postupovat v reakci na danou situaci, pokud možno, jednotně. Obecně úprava práva na výmaz v GDPR reflektuje vývoj práva na výmaz, které se formovalo ve Směrnici a poté ve zmiňovaném rozhodnutí ve věci Google, kde se vyvinulo ve stěžejní právo.¹⁹²

3.6. PRÁVO NA OMEZENÍ ZPRACOVÁNÍ

V kapitole 3.6. se budu věnovat právu na omezení zpracování osobních údajů a jeho úpravě ve Směrnici a v GDPR. Na konci kapitoly budou obě úpravy předmětného práva opět porovnány. Směrnice právo na omezení zpracování

¹⁹¹ WONG, Rebecca. The Data Protection Directive 95/46/EC: Idealisms and Realisms. In: *International Review of Law, Computers & Technology* vol. 26, no. 2-3 (July-November 2012). s. 229-244.

¹⁹² GLON, Christina. Data Protection in the European Union: A Closer Look at the Current Patchwork of Data Protection Laws and the Proposed Reform That Could Replace Them All. In: *International Journal of Legal Information; Washington* Vol. 42, Iss. 3, (Winter 2014). s. 471-492.

upravuje opět pouze v rámci čl. 12, který pojednává o právu na přístup k osobním údajům. Subjekt údajů má právo na blokování údajů, pokud jejich zpracování není v souladu se Směrnicí.¹⁹³ Z textace ustanovení je zřejmé, že ve Směrnici byla použita odlišná terminologie pro vyjádření předmětného práva. Směrnice dále neupravuje konkrétní podmínky výkonu práva na omezení zpracování. Právě fakt, že Směrnice dále neupravuje konkrétní podmínky výkonu práva na omezení zpracování a výkon daného práva nebyl sjednocený v rámci všech členských států, představoval jeden z nedostatků Směrnice ve vztahu k danému právu. Komise jmenuje přímo právo na omezení zpracování jako jedno z práv, které by mělo náležet subjektu údajů i proto, aby byla zajištěna dostatečná a efektivní kontrola subjektu údajů nad jeho osobními údaji. Komise vyzdvihla problém s výkonem práva na omezení zpracování zejména v online prostředí, kdy obdržela několik dotazů od subjektů údajů, které se nemohly dožádat výkonu svého práva na omezení zpracování. Komise proto navrhovala vyjasnění a možné posílení daného práva.¹⁹⁴

Rovněž GDPR subjektům údajů přiznává právo na omezení zpracování osobních údajů, na jehož výkon vzniká subjektům údajů nárok při splnění určitých podmínek. Pokud tyto podmínky splněny nejsou, není správce povinen zpracování omezit. Případy, kdy je správce povinen omezit zpracování osobních údajů týkajících se subjektu údajů, který omezení zpracování žádá, jsou dále rozebrány. První situací, kdy vzniká subjektu údajů právo na výkon práva na omezení zpracování, je mezidobí, kdy subjekt údajů popřel přesnost osobních údajů a správce ji ověřuje.¹⁹⁵ Takové mezidobí vznikne, když subjekt údajů zašle správci žádost o opravu osobních údajů, které jsou dle něj nepřesné a správce ověřuje opodstatněnost žádosti a zda jsou osobní údaje opravdu nepřesné.

¹⁹³ Směrnice, čl. 12 odst. 1 písm. b).

¹⁹⁴ A comprehensive approach on personal data protection in the European Union (op. cit.)

¹⁹⁵ GDPR, čl. 18 odst. 1 písm. a).

Druhým případem je situace, kdy může subjekt údajů žádat omezení zpracování, jako alternativu k výmazu osobních údajů, za předpokladu protiprávního zpracování osobních údajů správcem.¹⁹⁶ Příkladem může být zpracování osobních údajů pro marketingovou propagaci společnosti, kdy subjekt údajů odvolá souhlas se zpracováním osobních údajů a správci tak nenáleží žádný právní titul, na základě kterého by mohl osobní údaje zpracovávat. Pak může subjekt údajů namísto výmazu osobních údajů, žádat výkon práva na omezení zpracování a správce je povinen zpracování předmětných osobních údajů omezit.

I další případ stanovený v GDPR, kdy je možné žádat omezení zpracování, je alternativou k výmazu osobních údajů. Jedná se o osobní údaje, pro které již pominul účel zpracování, subjekt osobních údajů však místo jejich výmazu žádá o omezení zpracování, neboť je považuje za nezbytné pro určení, výkon nebo obhajobu právních nároků.¹⁹⁷

Poslední možností, kdy má subjekt údajů nárok na výkon práva na omezení zpracování je situace, kdy vznesl námitku v souladu s čl. 21 odst. 1 GDPR, a ověřují se oprávněné důvody správce pro pokračování ve zpracování osobních údajů.¹⁹⁸ Při splnění alespoň jedné z uvedených podmínek vzniká subjektu údajů nárok na výkon práva na omezení zpracování, přičemž o daném omezení musí být současně subjekt údajů informován.¹⁹⁹

Právo na omezení zpracování nepůsobí absolutně a GDPR stanoví výjimky, za kterých je možné ve zpracování osobních údajů pokračovat. V případě, že je subjekt údajů oprávněn k výkonu práva na omezení zpracování, může správce dále zpracovávat osobní údaje, které jsou nezbytné pro:

¹⁹⁶ GDPR, čl. 18 odst. 1 písm. b).

¹⁹⁷ GDPR, čl. 18 odst. 1 písm. c).

¹⁹⁸ GDPR, čl. 18 odst. 1 písm. d).

¹⁹⁹ GDPR, čl. 18 odst. 3.

- určení, výkon nebo obhajobu právních nároků,
- ochranu práv jiného subjektu, tj. fyzické nebo právnické osoby,
- jiný důležitý veřejný zájem.

Správce rovněž může pokračovat ve zpracování osobních údajů, pokud k tomu dal daný subjekt údajů souhlas.²⁰⁰

V následující části kapitoly budou nastíněny rozdíly v úpravě práva na omezení zpracování ve Směrnici a v GDPR. Směrnice pracuje ve vztahu k právu na omezení zpracování s jinou terminologií, místo omezení používá pojem blokování. Dále je vymezení práva na blokování osobních údajů velice stručné a právo na blokování osobních údajů mohlo být využito zejména v případě, kdy správce zpracovával nepřesné osobní údaje.²⁰¹ GDPR naopak stanoví konkrétní podmínky, kdy má subjekt údajů nárok na výkon práva na omezení zpracování osobních údajů. Stanovené podmínky jsou vymezeny širším způsobem, než ve Směrnici. GDPR dále stanoví podmínky, při jejichž splnění může správce pokračovat ve zpracování osobních údajů i přes to, že subjekt údajů požádal oprávněně o omezení zpracování.

Domnívám se, že uvedené problémy, které byly Směrnici vytýkány ve vztahu k právu na omezení zpracování, byly překonány. GDPR stanoví konkrétní postupy pro výkon daného práva a zároveň díky širšímu vymezení práva na omezení zpracování bylo právo ve vztahu k subjektu údajů posílněno. Jsem však toho názoru, že výkon práva na omezení zpracování může být pro správce v praxi problematický, zejména v technické oblasti, bylo by proto žádoucí, aby WP 29 vydala k tomuto právu své stanovisko, ve kterém by nastínila možná řešení práva na omezení zpracování, zejména z technického pohledu, neboť v dnešní době jsou osobní údaje uloženy

²⁰⁰ GDPR, čl. 18 odst. 2.

²⁰¹ NULÍČEK, Michal a další. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář* (op. cit.), s. 216.

v mnoha souborech, aplikacích nebo systémech a zajistit tak omezení jejich zpracování může být technicky velmi náročné.

3.7. OZNAMOVACÍ POVINNOST

K právu na opravu, výmaz osobních údajů nebo právu na omezení zpracování osobních údajů se vztahuje oznamovací povinnost, která je správcům GDPR ukládána. Jedná se o povinnost oznámit výkon daných práv příjemcům²⁰², kterým byly osobní údaje správcem předány, zpřístupněny, zveřejněny. Oznamovací povinnost stanovená v GDPR však není povinností pro správce absolutní, správci jsou totiž povinni ji splnit pouze v případě, že je to možné a její splnění vyžaduje pouze přiměřené úsilí.²⁰³ Takovým případem může být například situace, kdy osobní údaje, jejichž výmaz subjekt údajů žádal a správce jejich výmaz provedl, byly zpřístupněny pouze dvěma zpracovatelům. Pak je možné daným zpracovatelům provedený výmaz oznámit, aniž by to stálo správce nepřiměřené úsilí. Správce je obecně povinen dle informační povinnosti stanovené v GDPR informovat subjekt údajů o příjemcích osobních údajů, proto i v rámci oznamovací povinnosti je možné takovou povinnost nalézt, tj. povinnost informovat subjekt údajů o příjemcích, kterým správce oznamuje výkon práva na opravu, výmaz nebo omezení zpracování.

Oznamovací povinnost v GDPR není prakticky žádnou novinkou, neboť byla upravena již ve Směrnici společně s právem na přístup, právem na opravu, právem na výmaz a právem na blokování osobních údajů v čl. 12.²⁰⁴ Právní úprava oznamovací povinnosti ve Směrnici je velice obdobná právní úpravě v GDPR. Správce je opět povinen oznámit výkon daných práv osobám, kterým údaje sdělil.²⁰⁵ Pro takové osoby má GDPR již definovaný pojem příjemce. I v oznamovací

²⁰² Příjemcem se dle čl. 4 odst. 9 GDPR rozumí subjekt, kterému jsou osobní údaje poskytnuty. Orgány veřejné moci získávající osobní údaje v rámci zvláštního šetření se za příjemce nepovažují, nicméně měly by zpracovávat získané osobní údaje v souladu s pravidly ochrany osobních údajů.

²⁰³ GDPR, čl. 19 odst. 1.

²⁰⁴ Směrnice, čl. 12.

²⁰⁵ Směrnice, čl. 12 odst. 1 písm. c).

povinnosti stanovené ve Směrnici je korektiv, který poskytuje správci možnost nesplnit oznamovací povinnost v případě, kdy je takové oznámení nemožné nebo opět by správce musel vyvinout nepřiměřené úsilí, aby zajistil oznámení všem osobám, kterým byly dané osobní údaje zpřístupněny.²⁰⁶

3.8. PRÁVO NA PŘENOSITELNOST ÚDAJŮ

Právo na přenositelnost údajů je velmi diskutovaným právem²⁰⁷, které v reakci na technologický vývoj přináší subjektu údajů další možnost, jak mít pod kontrolou své osobní údaje a je tak na subjektu údajů, aby si určil, kdo bude mít přístup k jeho osobním údajům, za jakým účelem a na jak dlouho.²⁰⁸

Směrnice právo na přenositelnost údajů neupravovala, jedná se tak o zcela nové právo, které s sebou GDPR přináší. Začlenění práva na přenositelnost do právní úpravy ochrany osobních údajů bylo požadováno Komisí již v roce 2010, kdy se vyjádřila k problematickým, můžeme rovněž říci nedostatečným, částím Směrnice, a právo na přenositelnost uvedla jako vhodné doplnění práv subjektu údajů. Subjektu údajů by mělo být, za účelem posílení kontroly nad svými osobními údaji, poskytnuto výslovné právo vyjmout své poskytnuté osobní údaje a přenést je k jinému poskytovateli služby nebo do jiné aplikace. Při daném doporučení je však zdůrazněna podmínka technické proveditelnosti.²⁰⁹

²⁰⁶ Směrnice, čl. 12 odst. 1 písm. c).

²⁰⁷ Guide to the General Data Protection Regulation (GDPR): Data Protection Officers. *Ico*. [online]. [cit. 2017-11-30]. Dostupné z: <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr?q=data+protection+officer>. *GDPR Top Ten: #1 Data Portability: Legal obstacle or opportunity?* [online]. [cit. 2017-11-30]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/nl/nl/pages/risk/articles/gdpr-top-ten-1-data-portability.html>. MADGE, Robert. *GDPR: data portability is a false promise* [online]. [cit. 2017-11-30]. Dostupné z: <https://medium.com/mydata/gdpr-data-portability-is-a-false-promise-af460d35a629>. DE HERT, Paul, Vagelis PAPAKONSTANTINO, Gianclaudio MALGIERI, Laurent BESLAY a Ignacio SANCHEZ. *The right to data portability in the GDPR: Towards user-centric interoperability of digital services* [online]. [cit. 2017-11-30]. Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0267364917303333>.

²⁰⁸ FIALOVA, Eva. Data Portability and Informational Self-Determination. In: *Masaryk University Journal of Law and Technology vol. 8, no. 1* (Summer 2014). s 47.

²⁰⁹ A comprehensive approach on personal data protection in the European Union (op. cit.).

Začlenění práva na přenositelnost poté uvítala i WP 29, když komentovala návrh znění GDPR a uvedla ho jako jeden z pozitivních aspektů celé právní úpravy stanovené v GDPR.²¹⁰ Právo na přenositelnost údajů je novým právem, které představuje právo subjektu údajů získat a přenést osobní údaje od správce ve „*strukturovaném, běžně používaném a strojově čitelném formátu.*“²¹¹ Hlavním cílem práva na přenositelnost je poskytnutí možnosti přemísťovat, kopírovat nebo přenášet osobní údaje z jednoho IT prostředí do jiného. Právo souvisí také s posilováním kontroly subjektu údajů nad osobními údaji, které se ho týkají, a jedná se o způsob, jak vyrovnat nerovnováhu ve vztahu mezi správcem a subjektem údajů.²¹²

Dalším žádoucím důsledkem práva na přenositelnost by mělo být podpoření konkurenčního soupeření mezi poskytovateli služeb v online prostředí za účelem eliminace odrazování subjektu údajů od využívání odlišné služby pouze z toho důvodu, že do využívání první vybrané služby již investoval hodně času a poskytl zde své osobní údaje.²¹³ Subjektu údajů nevzniká právo na přenositelnost při jakémkoliv zpracování, nýbrž pouze, pokud se jedná o zpracování založené na souhlasu nebo na smlouvě a zpracování probíhá automatizovaně.²¹⁴ Subjekt údajů tak má právo na předání předmětných osobních údajů přímo druhému správci, opět zde však platí podmínka, že předání musí být pro správce technicky proveditelné.²¹⁵ I přes to, že právo na přenositelnost má posílit postavení subjektu údajů, není neomezené a vztahuje se pouze na určité osobní údaje, dle stanoviska WP 29 se musí jednat o osobní údaje, které se týkají subjektu údajů a byly správcem vědomě poskytnuté.

²¹⁰ Opinion 01/2012 on the data protection reform proposals (op. cit.).

²¹¹ GDPR, čl. 20 odst. 1.

²¹² Guidelines on the right to data portability. In: *Guidelines*. Dostupné z: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=50083.

²¹³ NULÍČEK, Michal a další. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář* (op. cit.), s. 221.

²¹⁴ GDPR, čl. 20 odst. 1 písm. a) a b).

²¹⁵ GDPR, čl. 20 odst. 2.

Jedná se o kumulativní podmínky, které musí být splněny, aby se na osobní údaje vztahoval nárok na výkon práva na přenositelnost.²¹⁶

Jak již bylo zmíněno výše, právo na přenositelnost je kompletně novým právem, které GDPR přináší. I přes to však, že se jedná o nové právo, přenositelnost není novinkou a v některých oblastech již existuje, nebo se o jejím vzniku aktivně diskutuje.²¹⁷ Pro správce, na které se GDPR vztahuje, je však právo na přenositelnost právem, pro který musí implementovat nový proces, aby zajistili jeho výkon. Dle názoru Françoise Gilberta by mělo právo na přenositelnost reflektovat zejména tlak dnešní doby a odpovídat uživatelům sociálních sítí, kde jsou jejich data ukládána v neznámých formátech a souborech a poskytovatel sociální sítě tak může bránit přenosu dat.²¹⁸ S názorem Gilberta nelze bez výhrady souhlasit, domnívám se, že uživatelé sociálních sítí jsou pouze zlomkem skupiny subjektů údajů, pro jejichž využívání je právo na přenositelnost zamýšleno, smysluplnější využití by bylo možné hledat např. v sektoru bankovníctví nebo pojišťovnictví.

Domnívám se, že přínos práva na přenositelnost ještě není možné zhodnotit, neboť jeho využívání nebylo dosud prakticky zavedeno. I přes to, že WP 29 věnovala právu na přenositelnost velkou pozornost a pro dané právo vydala samostatné stanovisko, není zaručeno, zda a jakým způsobem budou správci výkon práva na přenositelnost umožňovat a jak využívaným nástrojem ze strany subjektu údajů se právo stane, tedy zda budou naplněny předpoklady zákonodárce, zejména ohledně usnadnění využívání podobných konkurenčních služeb v online prostředí.

²¹⁶ Guidelines on the right to data portability (op. cit.).

²¹⁷ Guidelines on the right to data portability (op. cit.).

²¹⁸ GILBERT, Françoise. EU Data Protection Overhaul: New Draft Regulation. In: *Computer and Internet Lawyer; Frederick Vol. 29, Iss. 3*, (Mar 2012). s. 1-5.

3.9. PRÁVO VZNÉST NÁMITKU

Právo vznést námitku je dalším právem subjektu údajů, tedy dalším opatřením, které úprava ochrany osobních údajů poskytuje subjektu údajů pro ochranu jejich zájmů a svobod. Právo vznést námitku není novým právem, které by přineslo GDPR, nicméně bylo již upraveno ve Směrnici. Právo subjektu údajů vznést námitku, tedy právo subjektu údajů na námitku dle terminologie Směrnice, bylo v souladu se Směrnicí přiznáno subjektu údajů ve dvou případech. V prvním případě mohl subjekt údajů vznést námitku proti zpracování prakticky kdykoliv, pokud pro to existovaly pro něj závažné důvody. V takovém případě pak správce nemohl ve zpracování předmětných osobních údajů pokračovat. Zároveň byla členským státům ponechána možnost dané právo upravit.²¹⁹ Druhým případem, kdy měl subjekt údajů právo na námitku, bylo zpracování pro účely přímého marketingu.²²⁰ V takovém případě, dle úpravy ve Směrnici, mohl subjekt údajů vznést námitku opět kdykoliv a navíc bezplatně. Subjekt údajů navíc měl být informován, pokud se správce chystal, pro účely přímého marketingu, osobní údaje předat dalšímu příjemci, tak proti takovému předání opět mohl subjekt údajů vznést námitku.²²¹ Na možnost vznést bezplatně námitku proti předání dotčených osobních údajů za účelem přímého marketingu musí být subjekt údajů upozorněn.²²²

Rovněž GDPR upravuje právo subjektu údajů vznést námitku proti zpracování osobních údajů. Právo subjektu údajů vznést námitku náleží subjektu údajů při zpracování ve veřejném zájmu²²³ a za účelem oprávněného zájmu²²⁴. Pokud subjekt údajů námitku proti zpracování vznesl, správce může zpracovávat osobní údaje

²¹⁹ Směrnice, čl. 14 odst. 1 písm. a).

²²⁰ Mediální slovník: Direct marketing. In: *Mediální slovník*. [online]. [cit. 2017-11-27]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/encyklopedie-medii/slovník/klicova-slova/direct-marketing/>. Za přímý marketing je považována přímá marketingová komunikace mezi zadavatelem a adresátem.

²²¹ Směrnice, čl. 14 odst. 1 písm. b).

²²² Směrnice, čl. 14 odst. 1.

²²³ GDPR, čl. 6 odst. 1 písm. e).

²²⁴ GDPR, čl. 6 odst. 1 písm. f).

pouze v případě, kdy jeho zájmy nebo důvody zpracování převažují nad zájmy či právy a svobodami subjektu údajů, případně, jsou-li osobní údaje zpracovávány pro určení, výkon nebo obhajobu právních nároků.²²⁵ Další z možností, kdy může subjekt údajů vždy vznést námitku proti zpracování osobních, je zpracování osobních údajů pro účely přímého marketingu.²²⁶ Při vznesení námitky v tomto případě již správce nemůže pokračovat ve zpracování osobních údajů²²⁷, nedochází tak k poměřování zájmů správce a subjektu údajů.

Úprava práva vznést námitku v GDPR obsahuje současně i úpravu informační povinnosti ve vztahu k danému právu, neboť správce má povinnost o existenci práva vznést námitku subjekt údajů informovat, a to nejpozději při jeho prvním kontaktu se subjektem údajů.²²⁸ V dalších odstavcích čl. 21, kde je v GDPR dané právo upraveno, je subjektu údajů dále přiznána možnost vznést danou námitku proti zpracování pomocí automatizovaných prostředků. Taková možnost je subjektu údajů přiznána v případě užívání služeb informační společnosti.²²⁹ Poslední odstavec čl. 21 GDPR obsahuje omezení práva vznést námitku proti zpracování, jehož výkon není možný, pokud jsou osobní údaje nezbytné pro zpracování prováděné ve veřejném zájmu.²³⁰

Z výše uvedeného vyplývá, že právní úprava práva vznést námitku byla ve Směrnici obdobná jako v GDPR, v České republice však vyvstal problém s implementací, kdy důsledkem nejednotné úpravy ochrany osobních údajů, která vznikala na základě Směrnice, na tento problém bylo často poukazováno.²³¹

²²⁵ GDPR, čl. 21 odst. 1.

²²⁶ Mediální slovník: Direct marketing [online]. [cit. 2017-11-29]. (op. cit.).

²²⁷ GDPR, čl. 21. odst. 2 a 3.

²²⁸ GDPR, čl. 21 odst. 3.

²²⁹ Směrnice o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti. Dle čl. 1 odst. 1 písm. se službou informační společnosti rozumí služba poskytovaná za úplatu, na dálku, elektronicky a na individuální žádost.

²³⁰ GDPR, čl. 21 odst. 6.

²³¹ A comprehensive approach on personal data protection in the European Union (op. cit.).

Česká republika implementovala právo vznést námitku do českého právního řádu odlišně od pravidel stanovených ve Směrnici, a to pouze v podobě obecné námitky. Na základě takové úpravy nemůže v současné době subjekt údajů požadovat podle stávajícího zákona²³² přezkoumání převahy svých práv a svobod nad právním titulem zpracování osobních údajů pro oprávněný zájem nebo plnění úkolů ve veřejné moci.²³³ Nejsm toho názoru, že by právo na námitku ve znění Směrnice bylo do českého právního řádu začleněno a ztotožňuji se s názorem Úřadu pro ochranu osobních údajů, dle kterého je ekvivalentem práva na námitku v současné právní úpravě možnost požadovat po správci vysvětlení²³⁴ a domnívám se, že právo na námitku nebylo do českého právního řádu správným způsobem implementováno.

Jak vyplývá z výše uvedeného, Směrnice s GDPR shodně přináší subjektu údajů možnost vznést námitku v případě zpracování prováděné na základě právního titulu plnění úkolu ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci a zároveň, pokud je zpracování nezbytné pro účely oprávněného zájmu správce nebo třetí osoby. Dále Směrnice i GDPR umožňují subjektu údajů vznést námitku při zpracování osobních údajů pro účely přímého marketingu.

Odlišně upravuje Směrnice a GDPR povinnost informovat subjekt údajů o existenci daného práva. Směrnice ponechává opatření, týkající se informování subjektu údajů o právu vznést námitku, na členských státech. GDPR oproti tomu stanoví relativně přesná pravidla informování, zvláště povinnost danou informaci subjektu údajů poskytnout odděleně a v okamžiku prvního kontaktu se subjektem údajů. GDPR dále, nad rámec úpravy daného práva ve Směrnici, přiznává subjektům údajů možnost vznést námitku rovněž v případě zpracovávání pro účely vědeckého, historického výzkumu nebo statistické účely.

²³² Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

²³³ NULÍČEK, Michal a další. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář* (op. cit.), s. 228.

²³⁴ 6. Práva subjektu údajů. [cit. 2017-12-14]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/6-prava-subjektu-udaju/d-27276/p1=0>.

Jak vyplývá z výše uvedeného, GDPR v některých případech rozšiřuje možnost subjektu údajů vznést námitku proti zpracování. Domnívám se, že přínos GDPR ve věci práva vznést námitku bude zejména sjednocení úpravy napříč členskými státy Evropské unie. Nesprávné převzetí práva na námitku do právní úpravy České republiky, jak je vysvětleno v předchozí kapitole, je praktickým dopadem rozdílné implementace pravidel ochrany osobních údajů do několika právních řádů a tolikrát vyčítaným problémem Směrnice.

3.10. PRÁVO NEBÝT PŘEDMĚTEM AUTOMATIZOVANÉHO INDIVIDUÁLNÍHO ROZHODOVÁNÍ, VČETNĚ PROFILOVÁNÍ

Posledním právem, kterému se budu v této práci věnovat, je právo subjektu údajů nebýt předmětem individuálního rozhodování, včetně profilování. Automatizované rozhodování a profilování je stále využívanějším způsobem zpracování v mnoha sektorech, soukromých i veřejných, příkladem může být marketing, bankovníctví a finance nebo správa daní. S vývojem technologií a schopností analyzování dat nebo umělé inteligence je daleko snadnější takové zpracování využívat, avšak s významným dopadem do práv a svobod jednotlivců.²³⁵ Takový dopad přináší nejen povinnosti pro správce přijmout vhodná a dostatečná opatření, ale také právo pro subjekt údajů nebýt předmětem takového rozhodování.

WP 29 ve svém stanovisku k automatizovanému individuálnímu rozhodování uvádí následující definici: „*Výhradně automatizované individuální rozhodování je schopnost dělat rozhodnutí pomocí technologických prostředků bez lidského zásahu.*“. Automatizované individuální rozhodování se může vztahovat na jakékoliv osobní údaje, ať již se jedná o osobní údaje poskytnuty přímo subjektem údajů nebo

²³⁵ Guidelines on automated individual decision-making and profiling for the purposes of Regulation 2016/679. In: *Guidelines*. Dostupné z: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=50083.

získané sledováním subjektu údajů či odvozené osobní údaje, jako je například profil subjektu údajů²³⁶, který již byl vytvořený.²³⁷

Automatizované individuální rozhodování opět není žádnou novinkou, kterou by GDPR přinášelo, nicméně jeho úprava byla v nějaké formě uvedena rovněž ve Směrnici. Směrnice stanoví obecné právo subjektu údajů nebyt předmětem rozhodnutí přijatého na základě automatizovaného zpracování. Takové rozhodnutí by mělo mít vůči subjektu údajů právní účinky nebo se ho jinak dotýkat, avšak významným způsobem.²³⁸ Kromě obecného stanovení práva nebyt předmětem automatizovaného individuálního rozhodování, stanoví Směrnice dvě výjimky, kdy naopak subjekt údajů předmětem být může. Jedná se o rozhodnutí, které bylo přijato při uzavírání nebo plnění smlouvy, nikoliv však, pokud subjektu údajů nebylo vyhověno, případně pokud neexistují dostatečná opatření, díky kterým je zajištěna ochrana zájmů subjektu údajů a subjekt údajů se může k rozhodnutí například vyjádřit.²³⁹ Nejčastějším případem může být žádost o poskytnutí úvěru, která je vyhodnocována automatizovaným způsobem na základě stanovených kritérií. Druhou výjimkou, kterou Směrnice stanoví, je možnost být předmětem automatizovaného individuálního rozhodnutí, které je povoleno právním předpisem.²⁴⁰

Problémem, který vyvstal s transpozicí pravidel týkajících se automatizovaného individuálního rozhodování ve Směrnici, byl ten, že členské státy pravidla přijaly dvěma způsoby. Prvním způsobem byla transpozice generálního zákazu toho, aby byl subjekt údajů předmětem automatizovaného individuálního rozhodování, přičemž byly stanoveny výjimky. K tomuto výkladu

²³⁶ Jedná se o profil zejména ve smyslu posouzení kredibility, nejde o profil vytvořený uživatelem například na sociální síti.

²³⁷ Guidelines on automated individual decision-making and profiling (op. cit.).

²³⁸ Směrnice o ochraně údajů, čl. 15 odst. 1.

²³⁹ Směrnice o ochraně údajů, čl. 15 odst. 2 písm. a).

²⁴⁰ Směrnice o ochraně údajů, čl. 15 odst. 2 písm. b).

se přiklonila rovněž Česká republika. Druhým způsobem výkladu bylo automatizované individuální rozhodování obecně povoleno a zároveň bylo subjektům údajů umožněno vznést námitku. Touto cestou se vydala například Velká Británie. Autoři komentáře ke GDPR se přiklánějí k prvnímu výkladu, kdy automatizované individuální rozhodování by mělo být považováno za generální zákaz se stanovenými výjimkami. Rovněž současná úprava, včetně výkladu Úřadu pro ochranu osobních údajů, se přikládá k této variantě.²⁴¹ Ke stejnému výkladu se přikládá i WP 29 ve svém stanovisku týkajícím se automatizovaného individuálního rozhodování.²⁴²

Rovněž GDPR primárně stanoví právo subjektu údajů nebýt předmětem takových rozhodnutí, aby však mohl subjekt údajů právo uplatnit, musí pro něj mít rozhodnutí právní účinky nebo se ho dotýkat významným způsobem.²⁴³ GDPR dále stanoví tři výjimky, kdy subjekt údajů může být předmětem automatizovaného individuálního rozhodování, včetně profilování, a to, pokud je takové rozhodnutí nezbytné pro uzavření nebo plnění smlouvy, jejímiž stranami jsou subjekt údajů a správce²⁴⁴. Dále se může jednat o automatizované individuální rozhodování stanovené právním předpisem, přičemž musí být zajištěna dostatečná ochrana oprávněných zájmů, práv a svobod subjektu údajů.²⁴⁵ Třetí možností, kdy může být subjekt údajů předmětem automatizovaného individuálního rozhodování, je, pokud k tomu dal souhlas.²⁴⁶

GDPR dále zdůrazňuje povinnost správce zajistit při automatizovaném individuálním rozhodování využívaném k uzavření/plnění smlouvy nebo založeném

²⁴¹ NULÍČEK, Michal a další. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář* (op. cit.), s. 233.

²⁴² Guidelines on automated individual decision-making and profiling (op. cit.).

²⁴³ GDPR, čl. 22 odst. 1.

²⁴⁴ GDPR, čl. 22 odst. 2 písm. a).

²⁴⁵ GDPR, čl. 22 odst. 2 písm. b).

²⁴⁶ GDPR, čl. 22 odst. 2 písm. c).

na souhlasu subjektu údajů alespoň základní práva s ohledem na zajištění ochrany oprávněných zájmů, práv a svobod subjektu údajů. Mezi taková práva se řadí zejména právo subjektu údajů, aby správce zasáhl do automatizovaného zpracování lidským zásahem, dále možnost subjektu údajů vyjádřit se k rozhodnutí a napadnout rozhodnutí.²⁴⁷ Pro automatizované individuální rozhodnutí nemůže správce využít zvláštní kategorie osobních údajů, kromě případů, kdy subjekt údajů k jejich zpracování udělil správci výslovný souhlas nebo je jejich zpracování nezbytné pro účely významného veřejného zájmu.²⁴⁸ Využívání zvláštních kategorií osobních údajů pro automatizované individuální rozhodování je tedy povoleno pouze za podmínek stanovených GDPR, a to zejména z důvodu předcházení diskriminace na základě těchto zvláštních kategorií osobních údajů.²⁴⁹

GDPR do práva nebýt předmětem automatizovaného individuálního rozhodování řadí rovněž profilování, které definuje v čl. 4 odst. 4 GDPR následovně: *„jakákoli forma automatizovaného zpracování osobních údajů spočívající v jejich použití k hodnocení některých osobních aspektů vztahujících se k fyzické osobě, zejména k rozboru nebo odhadu aspektů týkajících se jejího pracovního výkonu, ekonomické situace, zdravotního stavu, osobních preferencí, zájmů, spolehlivosti, chování, místa, kde se nachází, nebo pohybu;“*²⁵⁰ Aby bylo zpracování považováno za profilování, mělo by v zásadě splňovat následující tři kritéria. Musí se jednat o automatizované zpracování, v rámci kterého se zpracovávají osobní údaje a hlavním předmětem je hodnocení osobních kritérií určité fyzické osoby.²⁵¹ Profilování může být využíváno zejména k analyzování nebo vytváření předpokladů týkajících se fyzických osob.²⁵² Taková forma zpracování je v dnešní době rozšířená a využívána například při individualizovaných reklamách nebo nabízení zboží, kdy

²⁴⁷ GDPR, čl. 22 odst. 3.

²⁴⁸ GDPR, čl. 22 odst. 4.

²⁴⁹ Srov. GDPR, 71. bod odůvodnění.

²⁵⁰ GDPR, čl. 4 odst. 4.

²⁵¹ Guidelines on automated individual decision-making and profiling (op. cit).

²⁵² Guidelines on automated individual decision-making and profiling (op. cit).

dochází k analyzování dat, zejména na internetu, týkajících se dané fyzické osoby a na základě těchto analýz je subjektu údajů zobrazována individualizovaná reklama. Dalším příkladem profilování může být zpracování chování fyzické osoby na internetu při poslechu hudby, případně vyhledávání, kdy následně provozovatel internetového přehrávače hudby dokáže díky profilování nabízet uživateli hudbu dle jeho preferencí. Nejvýznamnějším rizikem, které profilování přináší, je „zaškátulkování“ subjektu údajů do určité skupiny, kdy následně je fyzická osoba omezována ve svobodné volbě, jak již bylo zmíněno výše, například hudby.²⁵³

Na základě výše uvedeného rozboru právní úpravy automatizovaného individuálního rozhodování ve Směrnici a GDPR a práva subjektu údajů nebýt předmětem takového rozhodování lze konstatovat, že GDPR opět rozšiřuje a zpřesňuje úpravu daného práva a to konkrétně v následujícím.

GDPR přináší další výjimku, kdy se právo nebýt předmětem automatizovaného individuálního rozhodování neuplatní, a to v případě, kdy je zpracování prováděno na základě souhlasu subjektu údajů. GDPR dále stanoví povinnost přijmout opatření za účelem ochrany subjektu údajů, mezi takové může patřit například lidský zásah do zpracování. Směrnice taková opatření ani povinnosti nestanoví, bylo proto na uvážení členských států, jak úpravu daného práva stanoví. Dalším rozdílem, který GDPR přináší, je vyloučení aplikace výjimek, za kterých nenáleží subjektu údajů právo nebýt předmětem automatizovaného individuálního rozhodování, v případě, že dochází ke zpracování zvláštních kategorií osobních údajů pro účely stanovené v čl. 9 odst. 2 písm. h) – j) GDPR.²⁵⁴ GDPR rovněž přináší nový způsob

²⁵³ Guidelines on automated individual decision-making and profiling (op. cit).

²⁵⁴ Dle GDPR, čl. 9 odst. 2 písm. h) – j) se jedná o zpracování nezbytné pro účely lékařství, zejména preventivního nebo poskytování zdravotní či sociální péče a léčby, dále pokud je zpracování nevyhnutné pro účely veřejného zájmu v oblasti veřejného zdraví a pro účely archivace ve veřejném zájmu nebo výzkumu, ať již vědeckého či historického a pro účely statistiky.

automatizovaného zpracování osobních údajů, profilování, který Směrnice nijak neupravovala.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo určit, zda a jak se nová právní úprava práv subjektů údajů vyrovnala s problematickými částmi úpravy ve Směrnici, zejména s efektivním výkonem práv a posilněním postavení subjektu údajů, včetně sjednocení právní úpravy.

V práci je nejprve analyzována úprava jednotlivých práv ve Směrnici a poté v GDPR. V částech týkající se úpravy ve Směrnici jsou rovněž uvedeny problémy, které jsou Směrnici vytýkány. Následně je úprava v obou předpisech srovnána a jsou identifikovány změny, které jsou posouzeny, zejména s ohledem na to, zda jsou dostačující jako reakce na uvedené problémy či nikoliv.

Mezi takové problémy nejčastěji patří nejednotný výkon práv na území členských států Evropské unie a potřeba posilnění postavení subjektu údajů. Nejednotný výkon práv subjektu údajů souvisí zejména se samotnou Směrnici, jako nástrojem sekundárního práva Evropské unie, která poskytuje pouze obecný rámec úpravy, a kterou je nezbytné transponovat do právních řádů jednotlivých členských států Evropské unie, což zapříčinilo nejednotnou úpravu napříč území Evropské unie. Dále nekonzistentnost výkonu práv souvisí s nedostatečnou úpravou konkrétních postupů pro výkon práv ve Směrnici. Postupy pak byly upravovány členskými státy a taková úprava popírala efektivní výkon práv, neboť v některých členských státech mohl být výkon práva přístupnější nebo naopak méně přístupný než v jiných. GDPR se s tímto problémem vyrovnalo tím, že definovalo obecné postupy pro výkon jakéhokoliv práva subjektu údajů, které budou vzhledem k přímé použitelnosti GDPR stejné na území celé Evropské unie.

Celá idea zpracování osobních údajů v GDPR je rovněž vystavěna na transparentním zpracování osobních údajů, které je směrem k subjektům údajů reflektováno pomocí informační povinnosti správce. GDPR reagovalo na výtky

směřované ke Směrnici, kde byla informační povinnost obsahem daleko stručnější, než je nově stanovena v GDPR. Významnou novinkou, kromě rozšíření obsahu informační povinnosti, je záměr GDPR, aby informace komunikované směrem k subjektu údajů byly srozumitelné a subjektem údajů pochopeny. I když GDPR přináší změny, které by měly v teoretické rovině pomoci zlepšit informovanost subjektů údajů, zůstává na pováženou dopad daných změn do praxe, kdy rozšíření vcelku odborných informací, které mají být poskytovány subjektu údajů, může být v praxi v protikladu se srozumitelností a pochopením subjektu údajů. Domnívám se, že k dané problematice by pomohlo aktualizovat stanovisko WP 29, které se k informační povinnosti již vyjádřilo v roce 2004. Ve stanovisku by mohl být uveden zejména ilustrační příklad informačního memoranda, které splňuje podmínky stanoveny GDPR.

Právo na přístup a právo na opravu jsou práva, která neprošla významnější změnou. Ve vztahu k právu na přístup k osobním údajům, které rovněž reprezentuje zásadu transparentního zpracování, je důležité zvláště zakotvení omezení požadovat za výkon práva na přístup poplatky vyšší, než jsou administrativní náklady. Výše poplatku byla v minulosti řešena rovněž Soudním dvorem a dá se říci, že výsledek rozhodnutí je promítnut do úpravy práva na přístup v GDPR. Domnívám se, že v tomto případě GDPR nepřináší významnější změny, pouze je ukotven postup, který byl již definován Soudním dvorem, což opět směřuje i k napravení obecně vytýkaného problému nejednotnosti úpravy.

Dále je v práci zpracováno právo na výmaz, které je často nazýváno novým právem, i když tomu tak není a dané právo bylo upraveno již ve Směrnici. Ve vztahu k právu na výmaz však byla Směrnici vytýkána obecná úprava, a proto byl na GDPR kladen požadavek přesnějšího vymezení práva na výmaz, který ještě zesílil po významném rozhodnutí ve věci Google. Kromě konkrétních podmínek práva na výmaz, GDPR dále stanoví omezení, kdy subjekt údajů nárok na výmaz osobních

údajů nemá. Vhodně je do této limitace práva na výmaz začleněn výkon práva na svobodu projevu a informace, o jehož potlačení panovaly, ve vztahu k právu na výmaz, obavy. Obecně lze říci, že úprava práva na výmaz v GDPR se vyrovnala s danými problémy, nicméně i přes to, že podstata úpravy byla ve Směrnici obdobná jako v GDPR, jedná se o rozšířené právo, ke kterému by bylo vhodné, aby WP 29 rovněž zveřejnila stanovisko týkající se zejména technické proveditelnosti daného práva a posouzení oprávněnosti žádosti subjektu údajů v případě zneužívání práva na výmaz. Takové stanovisko by mohlo sloužit i pro dozorové úřady, které se k případnému zneužívání daného práva budou muset nějakým způsobem postavit.

Analýza práva na omezení zpracování je další částí diplomové práce. I přes to, že podstata práva na omezení zpracování neprošla, kromě změny terminologie, větší změnou, GDPR se vyrovnává s problémem nejednotné a nekonkrétní úpravy zpřesněním podmínek, za kterých vzniká subjektu údajů nárok na omezení zpracování a rovněž stanovením podmínek, při jejichž splnění může správce ve zpracování pokračovat. Domnívám se, že problematickou částí práva na omezení zpracování není jeho právní úprava, ale technická proveditelnost. V dnešní době uchovává správce osobní údaje na několika místech, ať se jedná o papírovou podobu uchování např. v archivu nebo systémové uchovávání osobních údajů v několika databázích. V takovém případě může výkon práva na omezení zpracování vyvolávat otázky technické proveditelnosti a vhodného přístupu k nastavení výkonu práva správcem. I přes to, že některá stanoviska WP 29 obsahují i návrh různých technických řešení, jsem toho názoru, že se správci budou muset vyrovnat s nastavením výkonu práva na omezení zpracování sami nebo s pomocí různých poradenských společností v oblasti IT. Každý správce uchovává osobní údaje v jiných systémech a v jiných podobách, nelze proto určit jeden unifikovaný postup.

Další oblastí, na kterou se diplomová práce zaměřuje, je právo na přenositelnost, kde nebylo možné provést rozbor úpravy ve Směrnici, neboť se

jedná o nové právo. Zakotvení práva na přenositelnost bylo požadováno z několika důvodů, jedním z nich je posílení zdravé soutěže mezi poskytovateli konkurenčních služeb. GDPR tak zakotvením splnilo to, co bylo vyčítáno Směrnicí, nicméně otázku, jak bude dané právo využíváno, a zda naplní předpoklady zákonodárců o podpoře zdravé soutěže mezi poskytovateli konkurenčních služeb, bude možné zodpovědět až po nějaké době účinnosti GDPR.

Předposlední oblastí, které se diplomová práce věnuje, je právo subjektu údajů vznést námitku proti zpracování, u kterého došlo v GDPR zejména ke stanovení podmínek informování subjektu údajů o daném právu. Tuto povinnost Směrnice ponechávala na úpravě členských států, což opět vedlo k nejednotné úpravě. Česká republika je sama příkladem nesprávné transpozice práva vznést námitku proti zpracování do právního řádu. Obecně tak lze konstatovat, že GDPR překlenulo základní problémy vytýkané Směrnicí, i když podstata předmětného práva zůstává z velké části obdobná, jako ve Směrnicí.

Poslední část diplomové práce se zabývá právem nebýt předmětem automatizovaného individuálního rozhodování a profilování. Profilování je novým způsobem automatizovaného zpracování, které GDPR přináší, jedná se však o rozšířený způsob zpracování, který bylo nezbytné upravit. Ve vztahu k tomuto právu se opět projevil problém s odlišnou transpozicí, kdy členské státy transponovaly dané právo uvedené ve Směrnicí dvěma způsoby, buď se jednalo o generální zákaz, nebo bylo automatizované individuální rozhodování obecně povoleno a byly stanoveny pouze výjimky, kdy není možné ho aplikovat. I tento problém je vyřešen úpravou v GDPR, které se přiklonilo k variantě generálního zákazu a stanovení podmínek, za kterých se zákaz neuplatní. Opět tak dojde ke sjednocení úpravy daného práva na území členských států Evropské unie.

Na základě výše uvedeného se domnívám, že GDPR se dokázalo s připomínkami ve většině případů vyrovnat, alespoň co se týká teoretické roviny. Největší problém s nejednotnou úpravou je vyřešen již samotným nástrojem nařízení a jeho přímou účinností na území všech členských států Evropské unie. I přes zpřesnění úpravy práv a obecných postupů pro jejich výkon, zůstává však několik otázek otevřených, které by bylo vhodné upřesnit právě pomocí různých odborných stanovisek, např. WP 29, adresovaných jak správcům, tak dozorovým úřadům. Členským státům není explicitně ponechán prostor pro další úpravy ve vztahu k výkonu práv subjektu údajů tak, jak je rozebrán v této práci, proto se nedomnívám, že by se svou národní úpravou pokoušely členské státy doplňovat podmínky stanovené GDPR, které se prozatím jeví jako dostatečné. Osobně se domnívám, že problém by mohl spíše nastat při výkladu pravidel stanovených GDPR dozorovými úřady, které budou stanovená pravidla vykládat s ohledem na svou dosavadní praxi a mohou tak vnímat některé podmínky výkonu práv subjektu údajů odlišným způsobem.

SEZNAM ZKRATEK

IP adresa – adresa internetového protokolu

Komise – Evropská komise

LZPEU – Listina základních práv Evropské unie

GDPR - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

Směrnice - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů

Pravidla OECD - Pravidla OECD o ochraně soukromí a přeshraničních tocích osobních údajů z roku 1980

Soudní dvůr – Soudní dvůr Evropské unie

WP 29 – Pracovní skupina při čl. 29

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použité literatury

1. European Union Agency for Fundamental Rights, Council of Europe, *Handbook on European data protection law*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2015, s. 199. ISBN 978-92-871-9934-8. Dostupné z: http://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_data_protection_ENG.pdf.
2. GUTWIRTH, Serge, Ronald LEENES a Paul DE HERT. *Reforming European Data Protection Law*. Dordrecht: Springer Science+Business Media, 2015, s. 406. ISBN 978-94-017-9385-8.
3. MATES, Pavel, JANEČKOVÁ, Eva, BARTÍK, Václav. *Ochrana osobních údajů*. Praha: Nakladatelství Leges, 2012, s. 208. ISBN 978-80-87576-12-0.
4. MATOUŠOVÁ, Miroslava, HEJLÍK, Ladislav. *Osobní údaje a jejich ochrana*. Praha: ASPI, 2003, s. 415. ISBN 80-86395-50-2.
5. NULÍČEK, Michal, Josef DONÁT, František NONNEMANN, Bohuslav LICHNOVSKÝ a Jan TOMÍŠEK. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 544. ISBN 978-80-7552-765-3.
6. ROBINSON, Neil, GRAUX, Hans, BOTTERMAN, Maarten, VALERI, Lorenzo. *Review of the European Data Protection Directive*. Velká Británie: RAND Corporation, 2009, s. 82. Dostupné z: <https://ico.org.uk/media/about-the-ico/documents/1042349/review-of-eu-dp-directive.pdf>.
7. SYLLOVÁ, PÍTROVÁ, PALDUSOVÁ A KOL. *Lisabonská smlouva. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 1344. ISBN 978-80-7400-339-4.
8. ŽŮREK, Jiří. *Praktický průvodce GDPR*. Olomouc: ANAG, 2017. s. 224. ISBN 978-80-7554-097-3.

Seznam použitých článků

9. BLUME, Peter. IT IS TIME FOR TOMORROW: EU DATA PROTECTION REFORM AND THE INTERNET. In: *Journal of Internet Law; New York Vol. 18, Iss. 8* (Feb 2015). s. 3-13.
10. FIALOVA, Eva. Data Portability and Informational Self-Determination. In: *Masaryk University Journal of Law and Technology vol. 8, no. 1* (Summer 2014). s. 47.
11. FUSTER, Gloria Gonzalez; GELLERT, Raphael. "The Fundamental Right of Data Protection in the European Union: In Search of an Uncharted Right. In: *International Review of Law, Computers & Technology vol. 26, no. 1* (March 2012). s. 73-82.
12. GABEL, Detlev a Tim HICKMAN. *Chapter 9: Rights of data subjects – Unlocking the EU General Data Protection Regulation*. Dostupné z: <https://www.whitecase.com/publications/article/chapter-9-rights-data-subjects-unlocking-eu-general-data-protection-regulation>.
13. GILBERT, Françoise. EU Data Protection Overhaul: New Draft Regulation. In: *Computer and Internet Lawyer; Frederick Vol. 29, Iss. 3* (Mar 2012). s. 1-5.
14. GILBERT, Françoise. PROPOSED EU DATA PROTECTION REGULATION: THE GOOD, THE BAD, AND THE UNKNOWN. In: *Journal of Internet Law; New York Vol. 15, Iss. 10* (Apr 2012). s. 21-34.
15. GLON, Christina. Data Protection in the European Union: A Closer Look at the Current Patchwork of Data Protection Laws and the Proposed Reform That Could Replace Them All. In: *International Journal of Legal Information; Washington Vol. 42, Iss. 3* (Winter 2014). s. 471-492.
16. OWINGS, Lisa. The Right to Be Forgotten. In: *Akron Intellectual Property Journal 9*. s. 68-69.
17. ROSEN, Jeffrey. The Right to Be Forgotten. In: *Stanford Law Review Online 64* (2011-2012). s. 82.

18. WONG, Rebecca. The Data Protection Directive 95/46/EC: Idealisms and Realisms. In: *International Review of Law, Computers & Technology* vol. 26, no. 2-3 (July-November 2012). s. 229-244.

Seznam použitých internetových zdrojů

19. Commission proposes a comprehensive reform of data protection rules to increase users' control of their data and to cut costs for businesses. *European Commission*. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-46_en.htm?locale=en.
20. Data protection reform – frequently asked questions. *European Commission*. Dostupné z: [http://europa.eu/rapid/press-release MEMO-10-542_en.htm?locale=fr](http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-10-542_en.htm?locale=fr).
21. DE HERT, Paul, Vagelis PAPAKONSTANTINOY, Gianclaudio MALGIERI, Laurent BESLAY a Ignacio SANCHEZ.. The right to data portability in the GDPR: Towards user-centric interoperability of digital services . Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0267364917303333>.
22. European Commission sets out strategy to strengthen EU data protection rules. In: *European Commission*. Dostupné z: [http://europa.eu/rapid/press-release IP-10-1462_en.htm?locale=en](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-1462_en.htm?locale=en).
23. Factsheet on the "Right to be Forgotten" ruling (C-131/12). In: *European Commission*. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/files/factsheets/factsheet_data_protection_en.pdf.
24. GDPR Top Ten: #1 Data Portability: Legal obstacle or opportunity?. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/nl/nl/pages/risk/articles/gdpr-top-ten-1-data-portability.html>.
25. Glossary. In: *European Data Protection Supervisor*. Dostupné z: https://edps.europa.eu/node/3099#data_subject.

26. Guide to the General Data Protection Regulation (GDPR): Data Protection Officers. In: *Ico*. Dostupné z: <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr?q=data+protection+officer>.
27. MADGE, Robert. GDPR: data portability is a false promise . Dostupné z: <https://medium.com/mydata/gdpr-data-portability-is-a-false-promise-af460d35a629>.
28. Mediální slovník: Direct marketing. In: *Mediální slovník*. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/encyklopedie-medii/slovník/klicova-slova/direct-marketing/>.
29. Nařízení, směrnice a další právní akty. In: *Evropská unie*. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/eu-law/legal-acts_cs.
30. SLANINA, Jan. *Právo být zapomenut a další dopady rozsudku SDEU C-131/12 Google Spain*. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravo-byt-zapomenut-a-dalsi-dopady-rozsudku-sdeu-c-13112-google-spain-94498.html>.

Seznam použitých stanovisek

31. COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS. A comprehensive approach on personal data protection in the European Union. COM(2010) 609 final. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/news/consulting_public/0006/com_2010_609_en.pdf.
32. Guidelines on automated individual decision-making and profiling for the purposes of Regulation 2016/679. In: *Guidelines*. Dostupné z: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=50083.

33. GUIDELINES ON THE IMPLEMENTATION OF THE COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN UNION JUDGMENT ON “GOOGLE SPAIN AND INC V. AGENCIA ESPAÑOLA DE PROTECCIÓN DE DATOS (AEPD) AND MARIO COSTEJA GONZÁLEZ” C-131/12. In: *Opinion and recommendations*. 2014. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp225_en.pdf.
34. Guidelines on the right to data portability. In: *Guidelines*. Dostupné z: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=50083.
35. Guidelines on transparency under Regulation 2016. In: *Guidelines*. 2017. Dostupné z: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=50083.
36. Opinion 01/2012 on the data protection reform proposals. In: *Opinions and recommendations*. 2012. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2012/wp191_en.pdf.
37. Opinion 1/2010 on the concepts of „controller“ and „processor“. In: *Opinion and recommendations*. 2010. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_en.pdf.
38. Opinion 10/2004 on More Harmonised Information Provisions. In: *Opinions and recommendations*. 2004. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2004/wp100_en.pdf.
39. Opinion 4/2007 on the concept of personal data. In: *Opinions and recommendations*. 2007. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2007/wp136_en.pdf.
40. Recommendation 4/99 on the inclusion of fundamental right to data protection in the European catalogue of fundamental rights. In: *Opinions and*

recommendations. 1999. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/1999/wp26_en.pdf.

41. Report from the Commission - First Report on the implementation of the Data Protection Directive (95/46/EC). COM/2003/0265 final. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52003DC0265>.
42. Working document on data protection issues related to RFID technology. In: *Opinions and recommendations*. 2005. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2005/wp105_en.pdf.

Seznam použitých právních předpisů a úmluv

43. Legislativní proces k Návrhu nařízení EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováváním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (obecné nařízení o ochraně údajů). Dostupné z <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/HIS/?uri=CELEX:52012PC0011&qid=1511885315796>.
44. Listina základních práv Evropské unie, čl. 8. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2016, č. 202, řada C.
45. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2016, č. 119, řada L.
46. Návrh nařízení EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o společné evropské právní úpravě prodeje /* KOM/2011/0635 v konečném znění - 2011/0284

- (COD). Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52011PC0635>.
47. Návrh směrnice týkající se ochrany fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů / COM(90) 314 final – SYN 287 a 288. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:51990DC0314&from=EN>.
48. OECD Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data. In. *Digital economy*. Dostupné z: <http://www.oecd.org/sti/ieconomy/oecdguidelinesontheprivacyandtransborderflowsofpersonaldata.htm>.
49. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the protection of individuals with regards to the processing of personal data and on the free movement of such data (General Data Protection). Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/document/review2012/com_2012_11_en.pdf.
50. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2015, č. 241, řada L.
51. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 1995, č. 281, řada L.
52. Smlouva o fungování Evropské unie, čl. 16. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2016, č. 202, řada C.
53. Treaty No. 108 Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data. In: *Council of Europe*. Dostupné z: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/108>.

54. Všeobecná deklarace lidských práv. b.m.: Společnost pro lidská práva, 1968.
Čl. 6.

Seznam použité judikatury

55. Rozsudek Soudního dvora ze dne 1. října 2015. Smaranda Bara e.a. proti Casa Națională de Asigurări de Sănătate a další. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: Curtea de Apel Cluj. Věc C-201/14.
56. Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. prosince 2013. X. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: Gerechtshof te's-Hertogenbosch(Nizozemsko) Věc C-486/12.
57. Rozsudek Soudního dvora ze dne 13. května 2014. Google Spain SL, Google Inc. Proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: Audiencia Nacional (Španělsko). Věc-C131/12.
58. Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. července 2014. YS (C-141/12) proti Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel, a Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (C-372/12) proti M, S. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: Rechtbank Middelburg (Nizozemsko). Věc C-141/12 a C-372/12.
59. Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. října 2016. Patrick Breyer proti Bundesrepublik. Žádost o rozhodnutí o předběžné: Spolkový soudní dvůr, Německo. Věc C-582/14.
60. Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. listopadu 2003. Göta hovrätt proti Bodil Lindqvist. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: Göta hovrätt, Švédsko. Věc C-101/01.
61. Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. května 2009. College van burgemeester en wethouders van Rotterdam proti M. E. E. Rijkeboer. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: Raad van State - Nizozemsko. Věc: C-553/07.

Ochrana osobních údajů v právu Evropské unie

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se zabývá právní úpravou ochrany osobních údajů v právu Evropské unie se zaměřením na práva subjektů údajů, tedy fyzických osob, jejichž osobní údaje jsou zpracovávány. Práce si klade za cíl porovnat stávající právní úpravu práv subjektů údajů (směrnice o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů) s úpravou s nadcházející účinností (GDPR) se zaměřením na to, jak se nová právní úprava vyrovnala s problémy vytykány Směrnicí a vypořádala s problematickými částmi úpravy práv subjektů údajů. Diplomová práce se skládá z pěti částí obsahujících úvod, závěr a tři kapitoly vlastního textu. Kapitola první obsahuje úvod do oblasti ochrany osobních údajů, včetně stručné historie vývoje ochrany osobních údajů a dále je rozdělena do podkapitol, v nichž je představeno primární a sekundární právo, které upravuje danou problematiku v Evropské unii a vývoj tohoto práva. V této kapitole jsou rovněž uvedeny lidskoprávní souvislosti týkající se ochrany osobních údajů. Druhá kapitola je věnována základní terminologii spojené s ochranou osobních údajů, jejímž cílem je vysvětlit základní pojmy, se kterými je dále v práci pracováno. Třetí kapitola se zaměřuje na práva subjektů údajů a jejich úpravu ve Směrnicí a v GDPR. Jednotlivé podkapitoly jsou členěny dle jednotlivých práv přiznaných subjektům údajů. Každé právo je popsáno podle právní úpravy v obou předpisech, pokud je to možné. V případě, že se jedná o nové právo, je uvedena pouze úprava podle GDPR. Dále jsou nastíněny vybrané problémy stávající úpravy týkající se daného práva a je provedeno srovnání obou úprav, ve kterém je kladen důraz zejména na to, zda se nová úprava se zmiňovanými problémy vyrovnala či nikoliv. Závěry práce jsou shrnuty v poslední části práce.

KLÍČOVÁ SLOVA

Ochrana osobních údajů, subjekt údajů, práva subjektu údajů

Personal data protection under the law of European Union

ABSTRACT

The diploma thesis discusses the legal regulation of personal data protection under the European Union law with focus on the rights of data subjects, i.e. natural persons whose personal data are being processed. The aim of the thesis is to compare the current legal regulation of the rights of data subjects (directive on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data) with the legal regulation with forthcoming effectiveness (GDPR) with focus on the issue how the new legal regulation dealt with the problems for which the Directive has been criticised and how it dealt with problematic parts of the regulation of the rights of data subjects. The diploma thesis consists of five parts including the introduction, the conclusion and three chapters of the own text. The chapter one contains the introduction to the field of personal data protection, including the brief history of the development of personal data protection, and it is further divided into the sub-chapters where the primary and secondary law concerning personal data protection in the European Union and its development are introduced. The human rights context of personal data protection is also discussed in this chapter. The second chapter contains the elementary terminology related to personal data protection, and its aim is to explain the basic terms, which are further used in the thesis. The third chapter is focused on the rights of data subjects and the relevant provisions of the directive and the regulation regulating the rights of data subjects. The particular sub-chapters are divided in accordance with the particular rights declared to data subjects. Each right is described in accordance with the provisions of both legal regulations, if it is possible. With regard to the new rights, only provisions of the GDPR are stated. Furthermore, selected problems of the current legal regulation related to the respective right are outlined and the comparison of both legal regulations is conducted with focus on the issue, whether the new legal regulation dealt with the identified problems or not. The conclusions

of the thesis are summarised in the last part of the thesis.

KEY WORDS

Personal data protection, data subject, rights of data subject